

Maandschrift voor Bijenteelt

60e JAARGANG
No. 8

AUGUSTUS-
SEPTEMBER
1958

VERSCIJNT
MAANDELIJKS

HONINGBOKALEN HONINGFLACONS HONINGBUSSEN

Honingbokalen, inhoud 450 gram, het Nederlandse honingglas met inscriptie „Zuivere Nederlandse Bijenhoning” en ons verenigingsmerk in het glas aangebracht met deksel	f 0,26
Halfpndsflacon, met deksel, karton en perkamentinlage	„ 0,14
Pondsflacon, als boven	„ 0,17
Schroefdeksel voor pondsflacon, per 100	„ 3,50
Kartoninlage voor deksel van pondsflacon, per 100	„ 1,—
Perkamentinlage voor idem per 100	„ 0,60
50 ponds honingemmer, met 2 handvatten	„ 3,80
25 ponds honingemmer, aangesoldeerd hengel	„ 2,10
10 ponds honingemmer, hengel aan draagband	„ 1,25
5 ponds honingemmertje, uitvoering als 10 ponds	„ 0,90
Doosje met helder cellofaan voor raathoning	„ 0,13

ETIKETTEN

Honingetiketten, blauw, per 100	„ 1,50
Honingetiketten, kleurendruk, per 100	„ 1,50
Sluitetiketten met rondjes, per 100	„ 1,—
Honingetiketten voor honingbokalen, per 100	„ 1,60
Porcelainen honingpotje (korfmodel)	„ 2,—

Wij zenden U gratis monsters van honingetiketten.

HONINGRECLAMEMATERIAAL

Enveloppen, aan de achterzijde bedrukt met een pakkende honingreclame. Imkers en afdelingsbesturen, gebruikt deze enveloppen voor uw correspondentie, per 100	„ 1,75
---	--------

Voor uw oude raten en wasafval betalen wij de hoogste prijs !

Wij zenden U gaarne onze geïllustreerde prijscurant en een handleiding voor het beitsen en schilderen van bijenkasten, het inzetten van kunstraat, het kolbtoestel en zijn gebruik, en een overzicht van de Aalster Bedrijfsmethode gratis en franco toe.

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

Giro 823276

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

van Horen en Zien

M'N TROON

M'n troon staat zijdelings voor de bijenstal en ik zit er vaak op. Nu is m'n troon niet zo maar 'n troon. Het is een bijzondere. Het is de rand van een vroeger gemetselde mestput. Nu alleen nog als bladput in gebruik en dan voor mij als troon. Als ik op m'n troon zit, dan ben ik gelukkig. Ik vergeet daar dan alle dagelijkse zakelijke besommeringen en zorgen. Ik zie dan alleen het af- en aanvliegen van de bijen en peins over haar gedragingen en over de belevenissen met onze volken.

Zo gingen we dit voorjaar naar het koolzaad. M'n oogst van 4 goede volken was 11 pond honing. U las dit al in het vorige nummer. Doch het was geen koolzaadhoning. „Wageningen” heeft het voor me doen onderzoeken. Er was wat koolzaad door doch verder was voor het merendeel de honing afkomstig van fruit, Vicia, wilg en schermbloemen. Na deze analyse van de heer van Aarst staat het voor mij vast dat er op het koolzaad niets gehaald is en dat deze honing al thuis gehaald was voor de bijen naar het zaad gingen. Het zaad bloeide toch goed en 't weer was toch ook knap. Wonderlijk.

Niet verwonderlijk is dat de volken hier op de klaver niets deden. Wel veel klaver maar het weer te koud en te nat. We hebben de volken nu naar de heide gebracht. 5 augustus, doch voer meegegeven. We zien het wel.

We zien het wel, want de charme van het bijenhouden is eigenlijk het avontuur, het ongewisse. Zo waren er bij 4 volken gelijk jonge moeren. En bij 3 er van waren ze gelijk aan de leg. Toen er al jonge bijen waren bij die 3 volken, was er nog geen eitje in het vierde volk te bekennen. Ik gaf het toen een bevruchte jonge moer, doch knipte haar eerst. Een week later. Prachtig, eitjes en in de melk. De moer zag ik ook lopen in statie. Zij was ongeknipt. Kijk, dan weet je weer wat. Een moer kan een week na haar geboorte aan de leg gaan, maar het kan ook een maand zijn.

Toen ik begin juli m'n korf oplichtte, lag er op de plank een grote vlinder, maar in fossiele staat. Onze zachtaardige lievelingen hadden zich als carnivoren gedragen en alles wat zacht was aan het nog ruim 6 centimeter lange vlinderlichaam schoon weggevreten. Ik zond m'n vondst naar Wageningen en de heer Groenveld berichtte mij prompt dat het de doodshoofdvlinder Acherontia atropos was, dat de rups leeft op aardappelplanten en andere nachtschaden. De vlinder is niet algemeen maar kan soms plaatselijk in grote aantallen voorkomen.

HOOPVOL...

„De wisselwerking tussen gras en klaver heeft nog veel onbekende facetten. Hetzelfde geldt van de andere factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de klaver in een gemengd bestand. Uit het verzamelde feitenmateriaal blijkt echter wel dat niet ten onrechte aan de klaver de laatste jaren veel aandacht is geschonken ter verhoging van de produktiviteit van ons grasland”.

Uit: Landbouwdocumentatie no. 29 1958.
(„Kali” Klavernummer mei 1958).

VERKIEZING HOOFDBESTUUR.

De hoofdbestuursleden in de groepen Overijsel West, Veluwe, Utrecht en Zuidholland zijn aan de beurt van aftreden. De afdelingen, behorende tot bovengenoemde groepen, kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondertekende verklaring dat zij een eventuele (her)benoeming zullen aanvaarden, moeten vóór of op 10 oktober bij het dagelijks bestuur zijn binnengekomen. Zij moeten getekend zijn door voorzitter en secretaris der kandidaatstellen-de afdeling.

En nu heb ik dr. J. Kalff te beantwoorden, die in het laatste Groentje, onder „De Lezer Schrijft” min of meer z'n ergernis uit over m'n advies in het juni-nummer om zonder kap te werken. Tja, het staat er. Maar ik heb het heus niet onwaardig geschreven, want ik behandel m'n bijen altijd zonder kap. Maar ik kom alleen in m'n volken als ze op de stal staan, en die is aan 3 kanten donker, alleen aan de vlieggat-zijde open. Op het koolzaad of de heide kom ik nooit in m'n volken. Al jaren gebruik ik geen kap. Ik transpireer, mede daardoor, bij m'n bijen nooit. Wel draag ik om de bijen te beschermen dat ze zich niet in m'n haren verwarren, een pet. Maar ach, laat een ieder doen zoals het hem het beste voorkomt. Ik dank dr. Kalff voor z'n opmerking. Over het dragen van een kap, zeker voor dames, heeft dr. Kalff gelijk en ook voor vele imkers zal het bezwaarlijk zijn zonder kap te werken. ◇

Het beroemde goudgele pakje Van Rossem's Troost, dat vrijwel iedere pijproker van nabij kent.

Het kostelijke, meer dan 200 jaar oude prentje van de rijke, vriendelijke „poorter”, die de - even goedlachse! - „schavuit” een trekje aan zijn pijp biedt, is immers al van oudsher een waarborgteken voor uitstekende tabaksmélages. Ook hier deed een moderne technische vinding zijn intrede. De gezellige „handig-stoppen” pakjes (wereld octrooi!) worden momenteel voorzien van een plastic binnenvoering.

Hiermede zal het fijne aroma van dit internationaal befaamde merk nog beter worden beschermd. (De prijzen voor Nederland blijven voor Troost baai 80 ct; voor Troost krul 90 ct)

VAN MAAND TOT MAAND

Dit is dan het laatste artikel van deze serie, die vorig jaar door nu wijlen onze vriend Huisingh begonnen is. Huisingh legde er altijd sterk de nadruk op, dat de imker, die de bijen in augustus en september verwaarloost, zijn voorjaarsoogst van het volgende jaar verspeelt. De ervaring van het voorjaar 1958 heeft ons geleerd, dat men onder ongunstige omstandigheden niet alleen zijn voorjaarsoogst, maar vaak bovendien zijn volken verliest. We zetten daarom in september weer alles op alles om het goed te doen.

Voeren

De imker die z'n volken niet naar de heide heeft gehad, heeft nu alleen maar sterke volken op zijn stal overgehouden.

De heide-imker haalt z'n volken thuis, hij oogst (hopen we) zijn honing en dan doet hij twee dingen:

1. De hoofdvolkten versterken met de hulpvolken, zodat ook hij slechts sterke volken overhoudt.

2. Net als z'n collega zonder heidedracht gaat hij daarna de volken opvoeren voor de winter. Maar voordat hij begint met voeren, moet hij zijn volken „in orde” brengen. Waren er geslingerde raten met veel stuifmeel? Geef ze aan de bijen. Zijn er slechte raten, die ge langzamerhand opzij hebt gewerkt? Haal ze er uit en geef er raten met veel stuifmeel voor in de plaats. Als dat allemaal gebeurd is, gaan we voeren, maar als we daarmee eenmaal begonnen zijn, mogen we niets meer aan de raten in de kast veranderen. De bijen kennen namelijk precies het systeem van voer-opbergen dat het beste is en als we tijdens of na het voeren aan het veranderen slaan, brengen we de zaak grondig in de war. Dus eerst rangschikken en groeperen, dan pas voeren. Nu kunnen we de bijen ook verhinderen om het voer volgens de regels van de kunst op te bergen. Dat doen we b.v. door het voerapparaat in het midden of achter op de raten te plaatsen. Er is daaronder dan zo'n gedrang, dat de bijen geen kans krijgen daar het voer op te bergen. Dus altijd aan de vlieggat-zijde van de kast voeren. Als de bijen zelf voedsel van buiten halen, komt het immers ook van die kant binnen?

Wat de hoeveelheid voer betreft wil ik graag even een hartig woordje met u spreken. Want in het voorjaar 1958 zijn er weer talloze volken van honger gestorven. Van honger: dat betekent dat de imker ze te weinig voedsel had meegegeven voor de winter. Dat had kunnen worden voorkomen door die volken voor een paar gulden meer suiker te geven of door ze wat meer honing te laten houden. Maar er zijn nog altijd „zuinige” imkers. Maar, bekijk die „zuinigheid” nu eens even goed. Die imker heeft misschien wel een paar gulden per volk in zijn zak gehouden door er geen suiker voor te kopen. Is dat winst? Neen, want hij heeft verloren:

1. een bijenvolk... P.M.
2. aan dat bijenvolk voor de winter gevoerde suiker zonder enig nut f 7,50
3. de honingoogst van dat volk, laten we maar heel matig zeggen..... f 25.--

De schade van deze imker bedraagt dus f 32,50 plus een bijenvolk plus een schuldig hart. Het voordeel bedroeg zeiden we een paar gulden.

Deze „zuinige” imker was dus in werkelijkheid verkwistend, hij méende geld in zijn zak te houden maar in werkelijkheid smeet hij het weg.

Het ogenblik waarop u dergelijke schade kunt voorkomen, imkers, is NU.

Als u twijfelt of ze genoeg hebben, geef ze er dan 10 pond bij. Als u „denkt” dat ze genoeg hebben, geef ze er dan 8 pond bij. Als u wéét dat ze genoeg hebben tot april hebt u alleen maar uw plicht gedaan en in werkelijkheid geld in uw zak gehouden.

Zo, als uw volken de lente niet halen, kunt u niet zeggen dat ik u niet gewaarschuwd heb!

Stuifmeel

Er zijn in het voorjaar 1958 ook veel volken gestorven die ruimschoots voedsel hadden. Als doodsoorzaak wordt dan dikwijls aangenomen: Nosema. Ik geloof niet dat ik ver mis ben als ik zeg dat vele dezer volken in het voorjaar gebrek aan stuifmeel hadden en dat daardoor de Nosema-ziekte vrij spel kreeg.

Nu kunt u niet zelf stuifmeel voor uw volken gaan verzamelen. Maar wat u wel kunt doen dat is: zorgen dat er vóór het voeren zo veel mogelijk raten met veel stuifmeel in de kasten komen. De bijen hebben namelijk niets aan het stuifmeel dat in de winter bij u op zolder in de raten „verpiert.”

Winterbedekking

Die brengen we pas aan als het nieuwe broedseizoen begint. In het najaar heeft het niet de minste zin. Geloof u het niet? Leg dan op de zolder boven uw huiskamer eens een warme „winterbedekking”, wat mij betreft van een meter dik, en zet het raam open. Maar... zonder gekheid: die winterbedekking in oktober houdt het vocht vast en vocht is tijdens de winterzit een veel grotere bijenvijand dan kou. Met het oog op het vocht verkleinen we in de winter ook de vlieggaten niet, het werkt het beschimmelen van de raten in de hand.

Wel prikken we met een paar punaises een strookje koninginnerooster voor de vlieggaten om de muizen te weren.

Raten opbergen

In het najaar hebben we altijd een aantal raten buiten de kast en dat is een mooie gelegenheid om ze grondig te sorteren. Snijd onverbiddelijk alle oude raten uit de raampjes. Bekijk de overblijvende raten zorgvuldig. Hebben ze darrenraat tussen de werkstercellen, snijd ze dan óók uit. Als die raten namelijk in het broednest komen terwijl uw volken op de voorjaarsdracht staan, bevordert dat het zwermen. De daarna overblijvende raten bewaren we als goud. Ze worden in lege broed- en honingkamers gehangen en opgeborgen op een droge plaats. Onder en boven de stapel bakken een reisraam om de muizen te weren. In de bovenste bak een schoteltje met paradichloorbenzolkristallen tegen de wasmot, verkrijgbaar bij het Bijenhuis.

Op een rustige dag in winter en voorjaar gaan we even de raten doorkijken voordat we in onze luie stoel duiken. Zo nodig het schaaltje met para aanvullen. In het najaar hebt u dus een aantal uitgesneden raten liggen. Laat die rustig slingeren tot mei, dan is alles waardeloos geworden en kunt u het weggooien. Of... stuur het direct op naar het Bijenhuis, met de gedurende de zomer verzamelde wasresten en koop voor de opbrengst kunststraat. Het laatste is natuurlijk beter en voordeliger.

Lezen

De catalogus van onze verenigingsbibliotheek kunt u krijgen door een postwissel van 40 cent te sturen aan de Bibliotheek der Landbouwhogeschool, afdeling

Bijenbibliotheek, Wageningen. De gewenste boeken worden u op aanvraag franco toegestuurd. U behoeft alleen maar de porto voor terugzending te betalen. Wilt u een paar titels van boeken die zich vlot laten lezen? Hier komen ze:

JOANNE KOPPEN, Soet-heem. Roman uit het imkers-leven. 400 blz. I 61.

M. MAETERLINCK, Het leven der bijen. Nog al zwaar en wijsgerig. 248 blz. II B 43.

GENE STRATTON PORTER, De bijenhouders. Roman. 371 blz. I 23.

G. RENDL, Bijenroman, 191 blz. I 37.

D. SPECKMAN, De stiefzoon. Roman. 398 blz. I. 45.
Fr. STEVENS, Avonturen in bijenland. Oud maar aardig. 226 blz. I 46.

A. MINDERHOUD, Het leven der bijen. 96 blz. II B 42.
A. MINDERHOUD, Onderzoekingen over de wijze waarop de honingbij haar voedsel verzamelt. 94 blz. II C 21 a.

A. MINDERHOUD, Onderzoekingen over het gedrag der honingbij als bestuivend insect. 22 blz. II C 21.

K. GALESLOOT, Van bijen, bloemen en honing. 99 blz. III A 64.

A. MINDERHOUD, Bijenteelt. 189 blz. II A 23.

G. A. OOTMAR, De wonderen van het bijenvolk. 606 blz. III A 24.

TICKNER EDWARDES, Het verhaal van de honingbij. 296 blz. I 49.

A. J. HILDEBRAND, Eigendomsrecht op bijenzwermen. Voor wie van juridische problemen houdt. 220 blz. VII 6.

Ik heb maar een paar Nederlandse boeken genoemd, er zijn veel meer in het Nederlands en nog veel meer in vreemde talen.

En hiermee neem ik afscheid van u. Aan de bijen valt niets meer te doen. De imker bezoekt vergaderingen en lezingen, hij volgt een cursus, hij maakt zijn gereedschappen schoon, knapt bijenwoningen op en wacht vol ongeduld op het tijdstip waarop de in oktober geplante crocussen hun neuzen boven de grond steken. Dan is het lente. Plv.

In naam der koningin

Extract uit het Audiëntieblad der Terechtingszittingen in Burgerlijke Zaken gehouden bij de Arrondissements Rechtbank te Dordrecht door de President in Kort Geding. Rolno. 551-1958.

Vonnis in kort geding inzake:

Petrus van Noort, tuinder, wonende te Dordrecht, eiser bij behoorlijk geregistreerd exploit van dagvaarding d.d. 13 juni 1958, Procureur Mr. G. Ch. Aalders, tegen

G. Groenenboom, fruit- en boomkweker, wonende te Dubbeldam aan de Haaswijkweg Oost 81, Gedaagde bij gemeld exploit, Procureur Mr. L. Salomonson.

Wij, President van de Arrondissements-Rechtbank te Dordrecht;

Gezien de stukken;

Overwogen en beslissen als volgt:

Omtrent de feiten:

Eiser heeft bij dagvaarding in kort geding gesteld:

1. dat eiser een tuinderij exploiteert in de gemeente Dordrecht en wel aan de Dubbeldamseweg op de grens van de gemeente Dubbeldam en onder meer thans komkommers teelt op een oppervlakte van 2 ha.;

2. dat gedaagde op of omstreeks 11 juni 1958 bevolkte bijenkorven heeft geplaatst, althans doen plaatsen op een stuk gronds, gelegen ten oosten van het tuindersbedrijf van eiser en daaraan onmiddellijk grenzend;

3. dat het een vaststaand feit is, dat bijen de bloem van de komkommerplanten plègen te bevruchten, tengevolge waarvan na verloop van ongeveer 15 dagen een zaadkop optreedt aan de komkommer, welke deze komkommer voor export ondeugdelijk maakt en eveneens dermate in waarde doet verminderen, dat verkoop voor de buitenlandse markt onmogelijk is, of tegen zeer verminderde prijs;

4. dat de bijen, welke de bijenkorven bevullen, die door gedaagde op bovengenoemd stuk gronds zijn geplaatst, de bloem van eisers komkommerplanten reeds hebben bevrucht, zodat het ontstaan van zaadkoppen op de komkommers te verwachten is, terwijl voor de toekomst een bevruchting van de bloem van de komkommerplanten van eiser op grote schaal te verwachten staat, met de gevolgen als hierboven reeds signaleerd;

5. dat eiser hierdoor schade geleden heeft en in de toekomst op grote schaal schade zal lijden, voor welke schade gedaagde aansprakelijk is ingevolge artikel 1404 B.W., daar hij eigenaar is van bedoelde bijen, althans zich van deze bijen bedient, strekkende deze bijen tot zijn gebruik;

6. dat eiser er dientengevolge belang bij heeft, dat gedaagde's bijen en de bijenkorven ten spoedigste verwijderd worden en gebracht op dusdanige afstand van eiser's tuinderij, dat voor het bevruchten van de

bloemen van de komkommerplanten geen gevaar meer bestaat;

7. dat deze zaak spoedeisend is en een voorziening bij voorraad, mede in het belang van beide partijen, noodzakelijk is;

En gevorderd:

dat het de President behage bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad en op de minuut, gedaagde te veroordelen om binnen de bij het vonnis te stellen termijn te verwijderen, of te doen verwijderen de bijenkorven, welke geplaatst zijn op een stuk gronds ten oosten van eiser's tuinderij en daaraan onmiddellijk grenzend, met machtiging op eiser om, indien gedaagde aan de tegen hem uit te spreken veroordeling niet mocht voldoen, bedoelde bijenkorven zelve te doen verwijderen, zonodig met behulp van de sterke arm, subsidiair met veroordeling van gedaagde tot betaling van een dwangsom van f 100,— voor iedere dag, dat hij nalatig blijft om aan de tegen hem uit te spreken veroordeling te voldoen; met veroordeling van gedaagde in de kosten van het geding;

Gedaagde heeft bij conclusie van antwoord de vordering bestreden en geconcludeerd tot afwijzing daarvan.

De zaak is bepleit door procureurs van partijen, waarbij produkties zijn overgelegd.

De inhoud der conclusie van antwoord en der produkties moet als hier ingevoegd worden beschouwd.

Omtrent het Recht:

1. Gedaagde, fruit- en boomkweker, bezit te Dubbeldam onder meer enige boomgaarden, met het oog daarop houdt hij tevens enkele bijenvolken. Krachtens een in het voorjaar 1958 afgekondigde verordening van die gemeente is het thans verboden aldaar in de zomermaanden bijenvolken te houden. Als uitvloeisel hiervan heeft gedaagde vorige week zijn bijenvolken verplaatst naar een terrein onder de gemeente Dordrecht. Op geringe afstand van deze nieuwe bijenstandplaats teelt eiser, tuinder, onder meer twee hectare komkommers.

2. Eiser stelt nu dat gedaagde's bijen zijn komkommerplanten deels reeds bevrucht hebben, deels deze nog zullen bevruchten, dat dit „zaadkopvorming" tot gevolg heeft, en dat dit verschijnsel teweegbrengt dat de komkommers niet geëxporteerd kunnen worden en dat de prijs op de binnenlandse markt zeer gedrukt wordt.

Voor de hieruit voortvloeiende schade acht hij gedaagde aansprakelijk; niet (krachtens artikel 1401 B.W.) wegens een onrechtmatig ter plaatse brengen van zijn bijenvolken, doch uitsluitend in zijn kwaliteit van houder en gebruiker der bijen, ingevolge artikel 1404 B.W. Hij vordert thans in kort geding ter voorkoming van verdere schade veroordeling van gedaagde de bijenkorven te verwijderen.

3. Gedaagde betwist zijn aansprakelijkheid krachtens laatstgenoemd wetsartikel,

en beroept zich daartoe op de jurisprudentie van de Hoge Raad, die — anders dan de meeste lagere rechtspraak — voor aansprakelijkheid voor door een dier toegebrachte schade geen grond aanwezig acht indien de eigenaar of gebruiker de in het verkeer gebruikelijke zorg in acht heeft genomen.

Van gedaagde kan bij deze opvatting, niet gezegd worden dat hij in zijn zorgverplichting nalatig is geweest: het zoeken van nectar en het daarbij verplaatsen van stuifmeel waardoor bevruchting optreedt, is de natuurlijke bezigheid en taak der bijen; waaruit volgt dat gedaagde hier tegen redelijkerwijs geen maatregelen kon nemen.

4. Indien wij de — overigens meer aantrekkelijke — opvatting der lagere jurisprudentie volgen, die in het algemeen de risico's aanvaardt, dan zou gedaagde aansprakelijk geacht kunnen worden, en een maatregel in kort geding gewettigd zijn, als zou vaststaan dat de door gedaagde's bijen teweeggebrachte bevruchting (nu zij zo dicht bij eiser's komkommerelden vertoeven, is het aannemelijk dat gedaagde's bijen „schuldig" geacht zouden kunnen worden) inderdaad schade door waardevermindering als gevolg van zaadvorming tot rechtstreeks en te verwachten gevolg heeft.

Ten bewijze hiervan heeft eiser overgelegd een rapport van de Rijkstuinbouwconsulent te Barendrecht d.d. 10 maart 1958, hetwelk voormeld schadelijk gevolg buiten twijfel acht. Daartegenover heeft de door gedaagde ter zitting meegebrachte Rijksbijenteeltconsulent, Ir. Momms medegedeeld, dat volgens door hem verrichte onderzoekingen van bedoelde schadelijke gevolgen niet gesproken kan worden.

Gelet op deze onzekerheid bij de ter zake deskundigen, en mede gelet op de omstandigheid dat een deswege in het leven geroepen staatscommissie deze kwestie bestudeert en nog niet met haar rapport gereed is, achten Wij de kans dat eiser's opvatting de juiste zal blijken te zijn, te onzeker dan dat een zo ver strekkende maatregel als door eiser verzocht, thans gewettigd geacht zou kunnen worden.

5. Op deze gronden moet de vordering worden ontzegd.

Rechtsdoende in kort geding:

Ontzeggen eiser zijn vordering.

Veroordelen hem in de kosten van het geding aan de zijde van gedaagde tot aan deze uitspraak begroot op f 105,— voor salaris, inclusief de omzetbelasting, en f 8,— voor verschotten.

Aldus gewezen door Ons, Mr. C. R. F. van Roggen, President, en in het openbaar uitgesproken op woensdag 18 juni 1958, in tegenwoordigheid van A. de Kok, waarnemend Griffier.

(get.) C. R. F. van Roggen.

(get.) A. de Kok.

Voor expeditie conform als eerste grosse afgegeven aan den heer Procureur Mr. L. Salomonson ten behoeve van gedaagde.

De Griffier,
(get.) J. van der VEGT.
f 4,40 in rek.crt.

Terugblik

door H. G. Maagendans

(Vervolg)

Het H. B. hierdoor als het ware met de neus gewreven op de noodzaak, meerdere kennis omtrent bijenziekten en de bestrijding daarvan te vergaren, wist de Minister van Binnenlandse Zaken en Landbouw te bewegen Dr. A. J. Winkel toe te staan de internationale congressen te Genève en Bern bij te wonen, waaromtrent verslagen in het Groentje verschenen. Ook het feit, dat in 1928 kort na elkaar twee boeken op het gebied van de bijenteelt verschenen, die jarenlang de standaardwerken bij uitnemendheid voor de imker zouden zijn, nl. eerst het bekende boek van toen nog „L. Ir.” A. Minderhoud „Bijenteelt” en daarna „Het Bijenboek” van de alg. secr.-penningm. redacteur Joh. A. Joustra, bewijst dat er wel interesse was, hetgeen mede blijkt uit het gehalte van de in het maandblad gepubliceerde artikelen o.a. over de bestrijding van Nosema en het onderzoek naar de herkomst van honing via de daarin voorkomende stuifmeelkorrels — goed geïllustreerd — resp. van de hand van Dr. Winkel en Dr. de Boer. Een uitvoerige bespreking wordt gewijd aan de dissertatie, waarop Dr. Minderhoud promoveerde, t.w. „Onderzoekingen over de wijze, waarop de honingbij haar voedsel verzamelt”. Het is hier wellicht de plaats er op te wijzen, dat het maandblad, sedert het optreden van de heer Joustra als redacteur, op enorme wijze was vooruitgegaan. Het was systematischer van opzet geworden, door het invoeren van vaste rubrieken en ook de omvang nam gestadig toe. Zonder te kort te willen doen aan de activiteiten van voorzitter en hoofdbestuur springt toch wel sterk het niet te loochenen feit naar voren dat zowel deze verbetering van het Groentje, die in ruime kring waardering ondervond, als ook de vooruitgang van de vereniging, zich hebben afgetekend, direct na het optreden van de heer Joustra als secretaris en in betekenis toenamen, naarmate hij in staat was zijn activiteit te vergroten.

De lonende afzet van honing was — en is nog steeds — het moeilijke punt in de vereniging. Er was inmiddels een reclamecommissie benoemd, die een aantal sluitzegels had doen ontwerpen, teneinde meer propaganda voor Nederlandse honing te maken. Gezien de vele aanbevelingen in het Groentje, kostte het schijnbaar nog al wat moeite, het gebruiken van deze zegels er bij de leden in te krijgen. Tot het verkrijgen van een Rijkmerk op Ned. honing was inmiddels opgericht het Ned. Honingcontrôlestation, waarbij tevens de bijenhoudersbonden van de N.C.B. en de L.L. T.B. waren aangesloten.

Het jaar 1929 zal alleen al door de uitzonderlijke koude februari maand, waarin men zelfs aan het einde van de maand nog met paard en wagen over het ijs in de Rijn reed, in onze herinnering blijven. Mr. Dr. v. d. Flier, die aan de beurt van aftreden als alg. voorzitter was, werd met overweldigende meerderheid van stemmen

herkozen. Het merkwaardige feit deed zich voor, dat over de verslagen van afd. Handel en Suiker niemand het woord verlangde, wat zolang als deze afdelingen bestonden nog niet was voorgekomen. Om de reclame voor de Ned. honing gaande te houden, staat de alg. verg. hiervoor een krediet toe van f 500,—. Ook nam de vereniging het initiatief tot de uitgave van een „Honing Kookboekje” van de hand van Martine Wittop Koning. Bovendien gaf het populair wetenschappelijk tijdschrift „Voeding en Hygiëne” een speciaal honingnummer uit. De vereniging nam de oudste en in dit overzicht al eerder genoemde coöperatieve zemerij „De Geldersche Vallei” over, mede met het oog op het streven van het H.B. om via één centrale zemerij te komen tot een uniform produkt en een betere honingafzet.

Op 30 dec. 1929 trad het K. B. in werking, waarbij de vereniging „Ned. Honingcontrôlestation” het recht krijgt aan de daarbij aangesloten imkers rijks-honingmerken te verstrekken. Op 1 mei 1930 werd het Rijkmerk officieel ingevoerd. Tijdens de in dat jaar gehouden alg. verg. kreeg het H. B. nogmaals f 1000,— toegewezen, teneinde de reclamecampagne te kunnen voortzetten. Er was inmiddels een reclameplaat gedrukt, welke op de stations en bij de detailverkopers kon worden opgehangen en een tweekleurig wikkelpapier in de handel gebracht, wat vele afdelingen toejuichten, doch de afgevaardigden van andere afdelingen niet kon bekoren. Over het algemeen had men echter wel lof voor het feit dat de reclame voor honing flink en voortvarend werd aangepakt. Bij de in 1930 gehouden examens voor „leeraar bijenteelt” slaagden o.a. ons H.B.-lid G. J. A. Meijer te Babberich en ons oud-H.B.-lid J. F. Verhoeven, thans te Beekbergen.

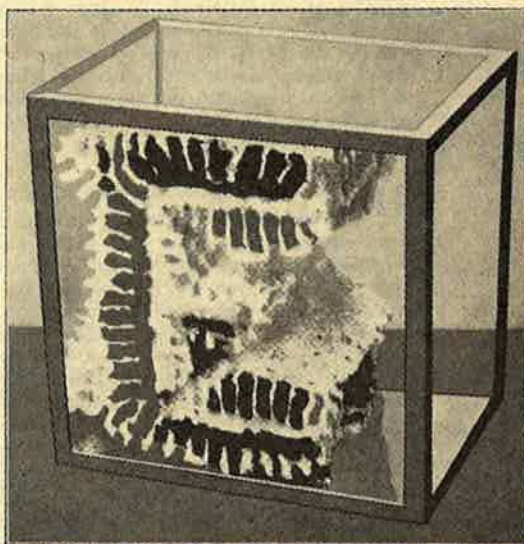
Het H. B. stelde een commissie in ter verbetering van de bijenweide. Een subcommissie van afd. Handel, die was ingesteld om te pogen Handel om te vormen tot een groothandelsinstelling en deze taak met een zeker optimisme had aanvaard, komt niet tot resultaten en brengt een teleurstellend rapport uit, wat op de alg. verg. nog wel even ter sprake kwam, temeer waar er een financieel tekort moest worden weggewerkt.

In 1931 verschijnt in het maandblad een rubriek in Esperanto, die natuurlijk geen levensvatbaarheid had en waartegen spoedig wordt geprotesteerd, omdat men terecht meende dat deze ruimte beter kon worden gebruikt. Deze minder gelukkige greep wordt echter ruimschoots goedge maakt door de interessante artikelen van Dr. Minderhoud over „De bij als bestuivend insect”.

Den Haag stelt voor het quotum te verhogen tot f 1,25. Het H. B. wil het batig saldo van Handel geheel aanwenden voor honingreclame en het volgende jaar 50% daarvan.

Het Haagse voorstel tot quotumverhoging gaf natuurlijk op de algemene vergadering

in 1931 aanleiding tot de nodige discussie. Even natuurlijk waren er ook weer afgevaardigden, die de boodschap van huis hadden meegekregen, dat dit kwartje per jaar nu net de druppel was, die de emmer deed overlopen en dat dit er beslist niet meer af kon. Anderzijds moeten we bedenken, dat we in 1931 midden in de crisis zaten, die bedenkelijk zijn dieptepunt begon te naderen en dat er ook onder de imkers werklozen waren. Niettegenstaande dat werd het voorstel met ongeveer 2/3 van de uitgebrachte stemmen aangenomen. Ook de imkersdag, die dat jaar te Assen werd gehouden, was, alle malaise ten spijt, een daverend succes met een record aantal deelnemers, ruim 900 of ongeveer het achtste deel van het ledental. Bij het examen bijenteelt wist o.a. de heer W. A. van Elhapt het begeerde diploma te behalen. Van zijn hand zouden nadien nog veel bijdragen, vooral geïllustreerd met mooie foto's, in het maandblad verschijnen. Ter bevordering van de honingverkoop, — het punt waarop in die dagen alle inspanning was geconcentreerd — richtte de afd. Handel met de commissie van bijstand, daarbij krachtig gesteund door de alg. voorzitter en het H. B.-lid Frankenhuis, in het Warenhuis te Den Haag een schitterende demonstratiestand in, waarvan het glanspunt wel was de slagzin „Koopt honing met rijkmerk”, uitgevoerd in letters van raathoning. De heer Frankenhuis had kans gezien de letters door zijn bijen in glazen doosjes te laten uitbouwen (zie foto) en deze tot woorden aanengerij. Een wel zeer originele reclame. Zij die willen weten hoe de heer Frankenhuis dit heeft gefixt, moeten hier het novnummer van 1931 maar eens op nalezen. Het was voorwaar geen geringe prestatie, die zelfs zeer ervaren imkers voor een raadsel stelde. De totale verkoop in deze stand bedroeg 648 kg. Met hetzelfde doel liet Handel een geïnformeerde venter langs de huizen venten met een driewielige bakfiets, waarop een glazen uitstalkast was

gebouwd, gevuld met honing onder rijksmerk in verschillende verpakkingen.

De rijksbijenteeltconsulent Van Giersbergen vierde in 1931 zijn 25-jarig jubileum. Hoezeer zijn werk werd gewaardeerd blijkt uit de hem toegekende Kon. onderscheiding. Hij werd benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Het ledental van de vereniging was aan het einde van 1931 vrijwel gelijk aan het huidige, nl. ruim 8000.

Met ingang van 1932 verscheen het maandblad met 24 pagina's van groter formaat. Afd. Deventer ging honing verkopen op de bloemenmarkt, welke elke zaterdagavond aldaar wordt gehouden en zette op 9 zaterdagavonden 6408 pond om.

Tijdens de op 20 april 1932 gehouden alg. verg. verwierf de heer J. Pannekoek, de stichter van de Eerbeekse Honing- en Bijenmarkt, die dat jaar voor de 30ste keer werd gehouden, het lidmaatschap van verdienste der vereniging, dit mede ter ere van de 80ste verjaardag van deze bekende figuur uit de imkerswereld. Het zal u, als u de moed hebt kunnen opbrengen dit verslag geheel te volgen, niet verbazen, dat afd. Handel weer eens in de verdrukking kwam, ditmaal omdat men het (en helemaal in deze malaisietijd) ongewenst vond in het verslag cijfers te publiceren, zulks met het oog op de concurrentie. Verder wenste men een commissie van redactie voor het orgaan, dit naar aanleiding van het feit, dat de redacteur een minder geslaagd ingezonden stukje had opgenomen. De voorzitter meende, dat dit een bewijs van wantrouwen tegen de redacteur zou zijn, die het maandblad heeft gemaakt tot wat het nu is (en uw verslaggever meent, dat de heer Joustra met de reorganisatie van het maandblad de vereniging onschatbare diensten heeft bewezen, zodat het tijdstip om aan te komen met een redactiecommissie, waartegen op zich zelf niets te zeggen is, bepaald ongelukkig was gekozen). De rust, die de laatste jaren op de alg. verg. heerste, dreigde te worden verstoord, door de wijze, waarop de afgevaardigde van Den Haag meende zijn bezwaren en verlangens te moeten formuleren, doch de afgevaardigden van de andere afdelingen staken daar spoedig een stokje voor. Het dreigement met een motie van afkeuring over het optreden van deze afgevaardigde was voldoende om de zaak weer in goede banen te brengen. Aangenomen wordt nog een voorstel om de H. B.-leden op kosten van de vereniging aan de imkersdagen te laten deelnemen, teneinde van een waardige representatie van het H. B. bij die gelegenheden verzekerd te zijn.

Het was inmiddels wel duidelijk geworden, dat aan het Rijksmerk op honing geen voorspoedige groei was beschoren. Er moest veel tegenstand worden overwonnen. Zelfs een van de H. B.-leden verklaarde zich ronduit tegen het Rijksmerk. Niettemin steeg het aantal aangesloten leden van 276 tot 455 op het einde van 1931 en verkocht men gedurende dat jaar onder het rijksmerk 99019½ kg honing. Dat 1931 een slecht honingjaar was demonstreerde zich ook in het Rijksmerk. In 1930 vroegen 278 aangesloten rijksmerken aan voor 89.356 kg honing. In 1931 vroegen 448 aangesloten rijksmerken aan voor 99.019½ kg, een toename van ruim

Suikerprijs nóg hoger

De Regering heeft met ingang van 25 augustus de suikerprijs met 6 cent per kg verhoogd. Deze verhoging geldt ook voor de bijensuiker.

Hoofdbestuur en Bedrijfsraad doen al het mogelijke om voor de imkers een gunstige regeling te krijgen.

Om stagnatie in de aflevering en daarmee groot ongerief voor de imkers te voorkomen, voert het Bijenhuis de bestellingen gewoon uit. Echter onder nadrukkelijke voorwaarde, dat de afdelingen bij de aflevering van de suiker aan de leden de prijsverhoging van 6 cent per kg incasseren.

Suikerbestellingen die voor of op zaterdag 23 augustus binnenkwamen, vallen dus niet onder deze regeling, deze suiker kan zonder prijsverhoging aan de leden worden afgeleverd.

Wij vertrouwen gaarne op aller medewerking om de levering van de suiker aan de imkers door deze plotselinge en hoogst onaangename maatregel niet te doen stagneren.

61% aangeslotenen, doch slechts een toename van ruim 1% van de aangevraagde rijksmerken.

Ons H. B.-lid A. S. Planting behaalde in 1932 met 8 andere kandidaten het diploma bijenteeltleraar. In het nov.nummer van het Groentje van dat jaar publiceren Dr. H. W. de Boer en de heer B. H. Lammerink een artikel over de door hen geconstrueerde Labordoos, welke kan worden gebruikt om ook uit korven honing (zelfs heidehoning) te kunnen slingeren. De Labordoos bestaat uit twee scharnierende helften, die met vioolhaakjes gesloten worden. De bodem der beide helften bestaat uit fijn gaas. Het zoveel mogelijk op maat uit de korven gesneden werk wordt in de doos gelegd, vervolgens ontzegeld, met doos en al in de slinger gezet en geslingerd. De op deze wijze verkregen honing is gelijk aan de slingerhoning uit de losse bouw en veel zuiverder dan de pershoning uit de korven. In het volgende nummer werd het enthousiasme, waarmee deze nieuwe vinding was aangekondigd, wel enigszins getemperd. Er kwamen meldingen binnen van leden, die deze nieuwe methode al resp. 17 en 12 jaren toepasten. Dit neemt niet weg, dat deze methode kennelijk geen „gemeengoed” was, en alle leden thans met deze mogelijkheid bekend werden gemaakt. Tijdens de in december gehouden H. B.-vergadering blijkt, dat de uitkomsten van het venten van honing met het karretje dermate onbevredigend zijn, dat men be-

sluit dit te staken. De honingafzet blijft in deze tijd — we zitten nog steeds midden in de crisisjaren — uiteraard in het centrum der belangstelling. De lezing, gegeven op de in augustus 1932 te Apeldoorn gehouden imkersdag (een succesdag met ruim 700 deelnemers) had dan ook als titel: „De weg tot vlotter honingverkoop”. Het was een historisch overzicht over hetgeen voorheen reeds (zonder veel succes) op dit terrein was ondernomen, samengesteld met de gedegenheid, zoals die van een spreker als de heer Joustra kon worden verwacht en een exposé van de maatregelen, waarvan spr. enig heil verwachtte. Hij vatte zijn betoog samen in de volgende conclusie:

1. De Nederlandse imker is geen honinghandelaar, doch hij kwiteert zijn overschot.
2. Hij zal voor zijn product betere prijzen kunnen maken, indien hij al zijn honing, die daartoe geschikt is, verwerkt tot een goed consumptieartikel.
3. Hij zal zich niet langer blind moeten blijven staren op het vormen van een groote honingcentrale waaraan hij al zijn honing kan slijten, doch zelf in eigen omgeving met zijn mede-imkers markten organiseren, waarop slechts honing toegankelijk is, voorzien van het Rijksmerk.
4. Om te komen tot een marktwaardig product zullen vooral in streken met korfteelt kleine zeemerijen dienen te worden opgericht, welke uitsluitend honing dienen te verkopen onder Rijksmerk, op markten en b.v. door venten aan particulieren zooveel mogelijk in eigen omgeving.

De vereniging groeide tegen de verdrukking in. Het ledental bleef stijgen. Er was een overschot op de rekening van de afd. vereniging van ruim f 800,—, waarvan het H. B. klaarblijkelijk zodanig is geschrokken, dat het pas verhoogde quotum prompt werd teruggebracht van f 1,25 tot f 1,15 per jaar. Op de in mei 1933 gehouden alg. verg. waren er toch afdelingen, die zich tegen deze quotumverlaging verzetten en meenden, dat dit geld beter kon worden besteed aan foto's in het Groentje. Andere afd. wilden ook liever het quotum handhaven en f 500,— minder uit het Suikervonds nemen. Het voorstel tot verlaging werd natuurlijk aangenomen. Het ook al eerder gedane voorstel om afd. Handel om te vormen tot een honing- en wascentrale, zoals enkele afd. wensden, wordt evenwel verworpen. Het zou te ver voeren, alle activiteiten van H. B. en afd. op de voet te volgen, maar er mag toch wel even gememoreerd worden, dat zeer veel aandacht werd besteed aan propaganda, zowel voor het Rijksmerk, als voor het gebruik van Ned. honing in het algemeen. Dr. Minderhoud hield op deze vergadering een lezing over de Rovirakast, een Spaanse uitvinding, waarbij het mogelijk zou zijn zonder slingeren honing uit de kast te tappen (en dat is nou de kast, waar nog steeds een massa imkers op zitten te wachten). De in 1933 te Amersfoort gehouden imkersdag had als speciale attractie de mogelijkheid om vanaf het vliegveld Soesterberg voor een rondvlucht de lucht in te gaan.

(Wordt vervolgd)

INWINTERING.

In het junimaandblad geven verschillende afdelingen een overzicht van de toestand hunner volken bij de uitwintering 1957/58. Het is mij opgevallen, dat hier en daar volken dood waren. Dit behoeft m.i. niet voor te komen, wanneer men de inwintering, die al weer in 't vizier ligt, behoorlijk uitvoert, d.w.z. de op te zetten volken op tijd voorziet van de nodige wintervoorraad suiker en deze niet te dun oplost. Twee delen suiker op een deel water is goed. Hebt u dit volgens de bekende voorschriften gedaan, laat het dan desnoods maar 15 graden vriezen, want dan zullen de bijen hun kacheltje wel dusdanig stoken, dat ze door de winter heen komen. Zorg ook voor een ruimte van 1 cm tussen bovenkant der ramen en de dekplank, dan kunnen de bijen gemakkelijk bij het voer komen. Leg daarom geen kleedje op de ramen daar dit wordt vastgeplakt en de vrije beweging der bijen wordt belemmerd. Op de dekplank voldoende kleedjes is noodzakelijk. In mijn 50-jarige omgang met bijen, in verschillende delen van ons land, is nog nooit in 't voorjaar een volk dood aangetroffen. Er wordt nu wel gekankerd over de dure suiker, ik geef toe dat dit een inconvenient is, maar waar hebt u meer schade te incasseren, door uw volken 10 kg suiker te verstrekken, dan wel in 't voorjaar een volk dood aan te treffen, door te weinig wintervoorraad. Het kan dan gebeuren, dat ze b.v. in maart op het laatste restje suiker ogenschijnlijk normaal vliegen, doch dat enkele dagen later het volk sterft.

Ook hier is het oude spreekwoord van toepassing, dat de kost voor de baat uitgaat. In plaats van een gezond volk aan te treffen en daarmee vooruit te kunnen, bent u achterop gekomen. Tevens bent u de te min gegeven suiker ook nog kwijt. Laat uw verstand dan ook eens werken bij de a.s. inwintering in september. Nog een goede heidedracht toegewenst door

Zeist.

H. R. BRIEDÉ.

ZONDER KAP ?

Het artikel van collega imker dr. J. Kalff is me uit het hart gegrepen. Men kan wel zonder handschoenen in de bijen werken en zeker als men het doet zoals de schrijver zegt: langzaam als een vertraagde film. In plaats van langzaam zou ik nog liever rustig willen zeggen of behoedzaam. Die toestand bewaart men niet als men gestoken wordt op plaatsen die dr. K. terecht als gevoelig aangeeft.

Een paar mouwtjes die over de mouw van de jas getrokken worden, met een iets wijder elastiekje boven en wat nauwer om de pols voorkomen dat een bij in onze mouw verzeild raakt en daar steekt. Behandel de volken verder zo weinig mogelijk. Zijn ze bij een noodzakelijke behandeling kwaad, dan moet men zorgen de bijen de baas te blijven. Ik doe dat liever met rook dan met de carbollap. Blaas de rook hoofdzakelijk op de uiteinden der raampjes, aan de voor- en achterkant van de bak dus. Van daar uit dringen de bijen meestal op om aan te vallen.

Neem eerst het kantraam uit de kast. Werk daarna met twee kleedjes, rol het ene achter het andere aan, zodat hoogstens een of twee ramen bloot liggen.

Ik prefereer bedekking met een doekje boven een dekplank of glasraam. Bij het oplichten knappen de laatsten los wat de bijen meteen in beroering brengt. Bovendien ligt de oppervlakte in één keer bloot. Dekplanken in b.v. 3 delen ondervangen dit bezwaar niet geheel.

Ik zie ook wel viltkleedjes als bedekking, maar dit is m.i. niet het materiaal om direct op de ramen te gebruiken. Het wil niet oprollen en het klappt steeds terug. Gebruik liever een goed linnen kleedje. Als dat nieuw is, moet het voor het gebruik ingesmeerd worden met vloeibaar gemaakte propolis en enige was. Op dit linnen kleedje komt dan het viltten kleedje.

Wat de handschoenen betreft is er meen ik veel verschil tussen de rubberhandschoenen die de imkers gebruiken en de gummi-handschoenen van de doktoren. Maar werk liever met blote handen, dat maant mogelijk iets tot wederzijds respect!

Leeuwarden

Tj. STIENSTRA

OVERWINTEREN IN VITRINE

Naar aanleiding van een vraag in ons maandschrift, of een bijenvolk kan overwinteren in een glazen kast, wil ik gaarne mijn ervaringen hiermede weer-geven.

Van een collega kreeg ik een grote glazen bijenkast, 0,5 meter in alle richtingen. In de zomer van 1956 kreeg ik een zwerm waarvan ik de herkomst niet wist, en bracht deze in een oude korf. Inmiddels heb ik de glaskast geheel gereinigd en van bovenlatjes voorzien op een raam ter halve hoogte der kast. In het midden der bovenlatjes een 20 cm. lange bamboepen, zoals bij potplanten wel toegepast en hierdoor 2 spandraden van gewoon raampjesdraad, daar ik van de vroegere gebruiker had gezien, dat zware honingraten niet sterk genoeg zijn om alleen aan een bovenlat te hangen, met het gevolg dat ze naar beneden vielen en het hele volk vernietigde, wat een zielig gezicht is. Door de bovenlat nu van mijn versterking te voorzien bereikt men dat het praktisch niet zichtbaar is, m.a.w. het bouwen kan men ongestoord waarnemen.

Toen ik dan mijn kast ingericht had, had het zwermpje reeds een klein stukje in de korf gebouwd, en omdat ik het wel leuk vond heb ik met een broodmes net onder dit jonge werk door de korf doorgesneden en zo op de lege ramen gezet. Nu wat gevoerd en naar beneden bouwden de bijen mooi aan de latjes verder, en sloten de versterkingsdraden mooi in. Winter '56-'57 zijn ze zo doorgekomen, en men herinnert zich dat hierin de elfstedentocht viel, (en dat kan ik onthouden omdat mijn zoon haar heeft uitgereden met goed gevolg). Dit volk had in het geheel geen bescherming gehad, staat met het vliegpat op het oosten, in mijn overdekte stal. Het wonderlijke is dat ze bij voorkeur van het licht af bouwt dus naar de achterzijde.

De vorige zomer had ze zich enorm ontwikkeld en flinke spekraten had ze gevormd en ik verwachtte ook zeker een zwerm doch voor mij is nog steeds het raad-sel waar is al die honing gebleven zonder roverij, op een goede dag vond ik duizenden dode bijen, en zeer vele nog stuiptrekkend, van honger. Nu vlug suiker gegeven en het volk was gedeeltelijk gered. Het grote bezwaar er van is n.l. men kan niets controleren, op gewicht of zo, alleen er van buiten tegenaan kijken. Van zwermen kwam toen niets meer. Deze winter is ze ook weer onbeschermd goed doorgekomen, en heeft nu weer een flinke tros. Wat zijraten heb ik dit voorjaar weggesneden om het bouwen weer aan te wakke-ren. Zwermen heeft ze ook nog niet gedaan (12 juli), wel bouwt ze weer achteraan. U ziet hieruit dat een normaal goed opgevoerd volk, alleen met wat beschut-ting van glasruiten, en van boven een strokapje zeer goed de winter door kan komen.

Hopende de vragensteller en meerderen hiermede van dienst te zijn geweest.

Hengelo (O), Anninksweg 25

H. BULK

uit de Jaagkiepers

Onze honingbokaal

In het Orgaan van de Devon Bijenhouders Vereniging (Beekeeping 1958 7/8) vinden wij een foto welke ook geregeld in ons Groentje staat: onze honingbokaal. Hoe komt deze foto daar?

In Engeland heeft men een honingglas, dat door het Engelse Ministerie van Landbouw als nuttig voor de verkoop van honing wordt aangeprezen.

Maar veel bijenhouders zijn het daarmee niet eens, zij zouden hun produkt aantrekkelijker willen verpakken. Wij mogen verheugd zijn dat onze bokaal erg bij hen in de smaak valt en geprezen wordt „als geschikt voor een betere klasse produkt”.

Ei-productie en -oplossing door de koningin

In de rubriek Research Renewals van Gleanings 1958/5 lezen we dat de produktie van eitjes bij de koningin het gehele jaar doorgaat, maar het leggen ervan wordt gedurende meerdere maanden onderbroken. De eitjes welke gedurende deze maanden worden geproduceerd, worden weer door het lichaam van de koningin opgenomen. Dit is zelfs mogelijk in tijden dat zij ook eitjes legt en waarschijnlijk met de helft van de eitjes welke in haar eierstokken worden voortgebracht. Hierdoor is de koningin in staat haar energie en eitjes vormende organen te sparen in de tijd dat de omstandigheden ongunstig zijn om eitjes af te zetten.

Een paar raadgevingen uit de V.S.

De man, die zijn bijenblad afzegt omdat hij denkt dit niet te kunnen betalen is even dwaas als de zeeman, die zee kiest zonder kompas. Gleanings 1958/5. En in het American Beejournal schrijft een zekere Mr. Lachman: Laat ik in de eerste plaats zeggen, dat geen enkele zwerm bijen waard is je nek er voor te breken. 1958/6.

Zwermen verhinderen

In de Scottish Beekeeper 1958/6 vinden we de volgende aanhalingen over zwermen: Zwermen in mei, bijenhouder niet op de goede weg. (Mrs. M. M. Hooper.).

Ik twijfel er niet aan, dat de beste weg tot het verminderen van de last van het zwermen is: het telen van zwermtrage rassen. (Manley).

Van alle onderdelen van de bijenteelt heb ik het minst succes gehad met de zwermverhinderend. (Wm. Miller).

Door de onwetendheid over de oorzaak van het zwermen kunnen wij het slechts beletten door alle aanleiding gevende factoren te voorkomen. Doe dat en gij hebt uw best gedaan. Toch zullen uw bijen dan nog wel eens zwermen. (Dr. A. L. Gregg). Een goed beheerd volk zet geen moerdommen aan. Het heeft geen reden om te zwermen, daar het geen verlangen daartoe heeft. (H. J. Wadey).

En in het British Beejournal 1958. 7/VI staat de raad van de Rus Khalifman: Oude raten met cellen welke door lang gebruik klein zijn geworden, zullen kleine bijen voortbrengen, welke neiging hebben tot zwermen. Indien elk jaar nieuwe raten gegeven worden, zal het zwermen ophouden.

Nog zwermen kwijt? In Beeworld 1958/5 vinden we de volgende advertentie: Zwermen kwijt? Een paar shilling zullen u duizenden besparen.

De Honeydew Apiary in Zuid-Afrika biedt tegen 8/6 een boekje aan waarin een geheel nieuwe eenvoudige wijze wordt beschreven om het zwermen in toom te houden: een waarborg om het in de bijenteelt gestoken kapitaal en arbeidsloon tot een minimum te beperken.

Eigendomsrecht op zwermen in Tsjecho-Slowakije

Dit wijkt enigszins af van dat in andere landen. Een zwerm is het eigendom van de houder van het moeder-volk. Ieder, die een zwerm vindt is verplicht deze aan de eigenaar terug te geven.

De eigenaar mag zijn zwerm vangen zelfs op het terrein dat hem niet behoort. De vinder krijgt 10% van de waarde van de zwerm. Het eigendomsrecht op een weggevoegen zwerm duurt een jaar, men is verplicht deze met de opbrengst aan de eigenaar terug te geven, nadat deze 10 pct. van de waarde aan de vinder heeft gegeven. Als niemand de zwerm binnen een jaar opeist, wordt deze het eigendom van de Staat, tenzij de waarde ervan zeer klein is.

Ieder kan de wettige eigenaar van een zwerm van onbetekende waarde worden door deze in bezit te nemen. Beeworld 1958/6.

Maken van suikerstroop

De tijd hiervoor nadert weer. In de Gazette Apicole 1958/2 vinden we het volgende: Voor kleine standen is het maken van suikerstroop geen probleem, men giet suiker in water (warm water is niet eens nodig) en door roeren moet de suiker oplossen. Voor grote standen zijn de eisen anders, hier moet de werkwijze economisch zijn.

Tijdens het Congres in Kopenhagen in 1954 konden de deelnemers op het Bijenteeltinstituut te Strödam een Deense vinding zien. Deze bestond uit een kuip waarin suiker en koud water werden gedaan. Hierin kwam een trechter met een wijde opening afgedekt met gaas, door een slang aan de andere kant van de trechter kwam de suikerstroop door hevelwerking in een emmer. Hierbij deed zich de eigenaardigheid voor, dat deze stroop bijna verzadigd was (ongeveer 65% bij 15 graden Celsius).

Toch voldeed dit apparaat niet geheel en in Noorwegen ging men verder zoeken en wel op de Landbouwschool te Hvalstad. Het voornaamste doel was de concentratie van de suiker en de hoeveelheid stroop, welke men kon maken. De capaciteit wordt door vele factoren beïnvloed, o.a. de grofheid van de suiker en de temperatuur; de

Bijenmarkt, Veenendaal

(Foto Chr. F. Kleiss)

suikerlaag moet niet te dik zijn enz., ook de concentratie stelt zijn eisen. Het apparaat bestaat uit een metalen ketel van 47 cm in middellijn en 73 cm hoog. Op de bodem staat een tafeltje van 24 cm hoogte afgedekt met gaas nr. 40. Men stort de suiker op het gaas en wel 67 kg, hierop giet men 35 liter water. De geconcentreerde suiker dringt door het gaas en wordt onder het tafeltje verzameld, de hier aanwezige lucht kan door een buis, welke aan de bovenzijde van de ketel uitkomt, ontsnappen. Onder aan de ketel zit een kraan om de stroop te kunnen laten uitlopen. In 12 uur is een mengsel klaar. Voor grotere bijenstanden heeft men apparaten van 400 kg stroop.

Suikerstrooptabel

Een lezer deelt ons mede, dat suikerstroop (en in water opgeloste honing) met een soortgelijk gewicht van ongeveer 1.27 het beste door de bijen wordt opgenomen. In de handel zijn suikermeters verkrijgbaar, die automatisch het soortgelijk gewicht aangeven. Onze lezer doet ons onderstaande door hem uitgewerkte tabel toekomen:

Suikerstrooptabel

1 liter water waarin opgelost onderstaande hoeveelheid suiker in grammen	geeft onderstaande hoeveelheid suiker- stroop in liters	waarvan het soort- telijk gewicht be- draagt:
100	1,062	1,036
200	1,124	1,067
300	1,186	1,096
400	1,248	1,122
500	1,310	1,145
600	1,372	1,166
700	1,434	1,186
800	1,494	1,202
900	1,558	1,220
1000	1,620	1,235
1100	1,682	1,248
1200	1,744	1,262
1300	1,806	1,273
1400	1,868	1,285
1500	1,930	1,295
1600	1,992	1,305
1700	2,054	1,313
1800	2,116	1,324
1900	2,178	1,333
2000	2,240	1,339

Weet men nu het S.G. dan kan men de andere waarden van deze tabel aflezen. Deze suikermeter kan ook worden gebruikt

voor het bij benadering vaststellen van het suikergehalte van vloeibare honing. In het algemeen kan gezegd worden dat vloeibare honing met een S.G. van 1.400 en hoger voldoet aan de eisen van onze wet wat het vochtgehalte betreft, honing met een S.G. lager dan 1.400 voldoet niet aan die eisen. Onze hartelijke dank voor deze gewaardeerde bijdrage.

Koninklijk Voedsel

De heer R. B. Willson, groothandelaar in honing te New-York zendt ons een circulaire, waarin kennis gegeven wordt van de stichting van een organisatie voor het onderzoek van K.V. In het American Bee-journal 1958/5 lezen we hierover het volgende:

Op 4 april 1958 vergaderden in Amerika 27 producenten en handelaren in K.V. en zij kwamen tot een stichting om K.V. te onderzoeken.

De aanleiding was de noodzaak om K.V. op zijn medische waarde te doen onderzoeken, daar in de V.S.-pers berichten waren verschenen, waarin medegedeeld was dat het werk in Frankrijk en Italië gedaan in de V.S. niet erkend kon worden. Deze berichten zouden afkomstig zijn van de heer James I. Hambleton, gewezen leider van de Federal Bee Culture Laboratory. Hij zou gezegd hebben dat dit bijenteeltprodukt als voedende stof geen waarde zou hebben en dat de reclame erover in cosmetische artikelen wel wat bedriegelijk was.

Dit bracht de belanghebbenden in beweging en Mr. Willson organiseerde de vergadering, waaruit de stichting ontstond, waarvan hij voorzitter werd.

Producenten, handelaars, onderzoekers, allen die interesse in K.V. hebben, kunnen lid worden.

Het bestuur van de American Bee Breeders Association werd staande de vergade-

ring lid met een bijdrage van 500 dollar en op de bijeenkomst werd een bijdrage van \$ 10.000 bijeengebracht en men neemt aan dat dit bedrag door niet aanwezige belangstellenden wel verdubbeld zal worden. Als bijdrage van de leden wordt gerekend een pound K.V. of de geldswaarde hiervan. Mr. Willson deelde nog mede, dat reeds twee rapporten over medisch onderzoek klaar waren en ter beschikking van de stichting stonden, verder waren er nog twee in behandeling. Gunstige uitslagen hiervan zouden een radicale wijziging brengen in de houding van de overheid en de medische wetenschap ten opzichte van K.V.

Erkende medische onderzoekers zullen alleen gelden uit het fonds krijgen na zorgvuldige selectie door het bestuur, dat eenstemmig moet beslissen. Resultaten moeten door de onderzoekers in wetenschappelijke bladen van naam worden gepubliceerd.

Er is wel strijd om K.V. Een firma in Australië, welke pharmaceutische en chemische produkten in de handel brengt, heeft hij haar Kamer van Koophandel geprotesteerd tegen de invoer vanuit Europa van K.V. produkten ter waarde van duizend £. Volgens deze firma kan Australië zelf genoeg K.V. produceren en als 100% Australisch produkt op de markt brengen, men zou zelfs kunnen uitvoeren.

Het gevolg zou geweest zijn dat alle vergunningen tot invoer geweigerd zouden zijn (Australasian Beekeeper 1958/3).

En in de Gazette Apicole 1958/3 noemt de Franse voorvechter van K.V. Alin Caillas de Britse geneesheer Stanley Gooding, die niet veel vertrouwen in K.V. heeft „de advocaat van de duivel”.

Gooding had in een verslag aan de Britse Koninklijke Vereniging van Geneeskunde geschreven dat hij geen enkel bewijs ten voordele van K.V. had kunnen vinden.

„Arme Britse bijenhouders, schrijft Caillas, evenals uw Franse collega's betrouwen ze het dat zo'n goede zaak zo slecht verdedigd wordt door de Advocaat van de Duivel”. Tegen deze uitlating is men in Frankrijk opgekomen en in het volgend nummer van genoemd blad schrijft Caillas niemand te hebben willen beledigen, maar hij hoopt dat zijn Britse collega spoedig een andere mening over K.V. zal krijgen.

Jékavé.

Imkersdag Zuid-Limburg

ZATERDAG 6 SEPTEMBER a.s.

Niet voor geleerden en volleerden

H. VAN GOOL

Het is natuurlijk niet zo leuk om altijd tot de kleine groep van niet-geleerden te blijven behoren. Wat kan 'n mens nu doen om vakman te worden? Het bijenhouden is al zeer oud. Bij Grieken en Romeinen vindt men al literatuur.

Alles waar de mens zich mee bezig houdt maakt 'n ontwikkeling door, wordt meer geperfectionneerd. Er is op bijenteeltgebied zo veel te lezen, dat 'n mensenleven er te kort voor is. Hier ligt dus de eerste mogelijkheid: **LEZEN**. Hoe kom je aan lectuur?

Het minste wat je doen kunt is 't lezen van het Maandschrift. Je vindt daarin artikelen over de werkwijzen die je kunt toepassen. Overzichten uit buitenlandse bladen en boeken (jaagkieps en documentatie). Artikelen over honing en was. Belevissen van andere inkers. Kortom, elk onderdeel van de bijenteelt komt aan de beurt, nu eens wetenschappelijk, dan weer zuiver praktisch behandeld.

Hoeveel leden lezen, bestuderen hun vakblad? He-laa, **goed** lezen is een kunst, het eist de hele aandacht op. Je kunt niet ondertussen een zakje pin-da's pellen. Over de combinatie breien en lezen kan ik geen oordeel vellen. Ik kan n.l. alleen maar lezen. Alle boeken kun je niet kopen, maar je kunt ze wel lenen. Bij de bibliotheek van onze vereniging. Misschien kan de secretaris 'n overzicht geven van het gebruik van de bibliotheek door de leden. Ik ken geen cijfers, maar ik weet zó al dat u met mij zou schrikken. Enfin, zo houden we een mooie, gave boekenverzameling voor 't nageslacht.

Na 't lezen volgt luisteren.

Je laat iemand komen die veel en interessant kan vertellen over de bijenhouderij. Je bezoekt een lezing of volgt een cursus.

Gelukkig is in ons land alles nog al goed geregeld en omschreven en er bestaat dus gelegenheid om er achter te komen b.v. wat zo'n cursus kost, hoe lang hij duurt, wat behandeld moet worden, wie de cursus mag geven en zelfs wat die man krijgt voor elke kilometer die hij fietst. Lach niet, het gaat om het ronde bedrag van 1,5 cent.

Er zijn drie soorten cursussen.

De cursus voor beginners.

Deze naam blijkt moeilijkheden op te leveren. Misschien wel logisch, want welk mens die al iets weet van quick, quick, slow gaat nog naar 'n danscursus voor beginners?

Dat neemt echter niet weg dat deze praktische cursus, gegeven door 'n praktische onderwijzer, van zeer veel nut is geweest en zal blijven. In 't kort komt het leerplan hierop neer:

In vier winterlessen (theoretisch) wordt de noodzakelijke stof over het bijenleven, het bijenlichaam en het nut van de bij behandeld. Dan volgen gedurende het bijenseizoen twaalf praktijklessen aan dezelfde bijenstand. Die twaalf lessen worden zo gekozen, dat de belangrijke handelingen onder leiding van de lesgever verricht worden.

De volgende onderdelen zijn daarbij van belang:

1. **Tweede helft maart.** Bespreking van de kast in al haar onderdelen en alle hulpmiddelen die de imker gebruikt. Waarnemingen aan het vliegkat.

2. **Rond half april.** Voorjaarsinspectie.

3. **Begin mei.** Kunstraat inzetten. Moeren knippen. Controleren op zwermtekens.

4. **Tweede helft van mei.** Kunstzwermen maken.

5. **Veertien dagen later.** Doppen breken.

6. **Tweede helft juni.** Jonge moers controleren. Afvliegen vegers.

7. **Een week later.** Reisklaar maken.

8. **Begin juli.** Oogsten (slingeren).

9. **Half augustus.** Klaar maken voor de heidedracht. Vegers zo nodig voeren.

10. **Begin september.** Inwinteren.

11. **Half september.** Inwintering afwerken.

12. **Les als reserve.** Vaak mislukken een of meer praktijklessen wegens slecht weer.

Naast deze cursus hebben we een **cursus voor gevorderden**. Dat klinkt natuurlijk veel beter. Hier worden in de winter 12 lessen van twee uur theorie gegeven. Het leerplan geeft in hoofdzaak een verdieping en nadere uitwerking van de praktische lessen van de beginnerscursus. Daarnaast is er nog wat gelegenheid om iets meer te vertellen over 't bijenlichaam, ziekten, literatuur.

In 't bijenseizoen worden vier praktijklessen gegeven. Meestal worden die zó gekozen, dat een afgerond deel van 't bijenhouden grondig onder de loep wordt genomen. Bijvoorbeeld de voorjaarsbehandeling, zwermbehandeling, het winnen van honing, enz.

Aan beide cursussen is 'n diploma verbonden.

Dan hebben we nog de **speciale cursussen** van 6 maal 2 uren theorie. Hierin kunnen naar keuze van de leerkracht in overleg met de rijksbijenteeltconsulent bijzondere onderwerpen behandeld worden, b.v. zwermbehandeling, dracht, lichaamsbouw, honing en was. U krijgt hier de kans om voor weinig geld 1) in korte tijd veel over uw mooie liefhebberij te leren. Zo zijn er b.v. in 1957-1958 gegeven:

34 cursussen voor beginners;

10 cursussen voor gevorderden;

3 speciale cursussen.

Voor 1956-1957 zijn de cijfers in dezelfde volgorde 32, 19 en 2.

Wij hebben in Nederland ongeveer 10.000 inkers. Een cursus bestaat gemiddeld uit 13 deelnemers!!! Bent u sportvisser? U weet wel: een stok met aan ieder eind een dooie pier. Zo worden wij immers gedefinieerd! Waar en wie leert u de talloze fijne kneepjes! Hoe komt 't dat een enkeling altijd een prachtige zool vis vangt en de meesten een paar katvisjes! Ze troosten zich met de gedachte dat „ze weer niet bijten”. Voor de vissen liggen de kaarten gunstig. Wanneer er cursussen voor beginners waren (maar dan óók liefst anders genoemd) en men vroeg 'n hoog lesgeeld, ze werden bestormd! Maar de goeie hengelaars geven hun „geheimen” niet prijs. (Weet u dat het vroeger in de bijenteelt óók zo gesteld was?) Maak gebruik van de cursussen. U kunt er geld mee verdienen. Wat denkt u van 25 tot 40 pond honing per volk? Weet u dat 50 tot 60 pond en meer ook voorkomt en niet zo maar eens ooit bij wijze van uitzondering?

Hoe kom je nu aan zo'n cursus?

De cursussen worden door het bestuur van de plaatselijke afdeling aangevraagd. Dat moet vóór 1 september gebeuren. (De heer van Gool is meestal zijn tijd ver vooruit, maar nu loopt hij toch achter: hij had dit artikel in het vorige Groentje moeten schrijven. Maar we doen net of we het niet merken en bepalen de uiterste datum dit jaar op 10 september, Secr.) Als er 12 deelnemers zijn kan de cursus door-

OVER HET OPWEKKEN VAN ZWERMPLANNEN BIJ BIJENVOLKEN

Simpson, J. Observations on colonies of honey-bees subjected to treatments designed to induce swarming. Proc.-Royal Entomol. Soc. London (A) 32 (1957) 10-12 (-12) 185-192.

Verschillende maatregelen werden genomen om te proberen volken tot zwermen te brengen, bijv. te dichte bezetting met bijen, wegnemen van broed, toevoegen van open of gesloten broed. Door het geven van open broed ontstond een tekort aan voedsel voor de larven. Toch werden dan de aanwezige koninginncellen voldoende gevoerd. Als het open broed werd weggenomen, ontstond er een overschot aan larvevoedsel. Hierdoor behoeven geen zwermplannen te ontstaan. Overbevolking had soms zwermen tot gevolg, ook als de koningin nog lege cellen genoeg had om die te beleggen. Overbevolking tezamen met wegnemen van eitjes had zwermen tot gevolg.

STILLE MOERWISSELING

Butler, C. G., The process of queen supersedure in colonies of honeybees. Insectes Sociaux 4 (1957) 3, 241-223. Er zijn verschillende meningen over het optreden van stille omwisseling — dus het kweken van een jonge koningin in aanwezigheid van de oude — in een bijenvolk.

De mening, dat een koningin die niet voldoende eitjes legt, wordt vervangen, bleek niet juist. Ook een koningin die onbevuchte eitjes legt, kan nog in staat zijn het bouwen van koninginncellen te verhinderen. Bij de proeven bleek, dat een koningin uit een sterk volk, die door stille omwisseling door een jonge was vervangen, in staat bleek in een klein volkje te blijven, zonder dat omwisseling optrad.

Volgens Butler is de enige oorzaak van de stille omwisseling het gebrek aan produktie van „koninginncelstof”. De hoeveelheid hiervan kan voor een klein volk voldoende zijn, terwijl zij bij een groot volk stille omwisseling te voorschijn roept.

gaan. Actieve afdelingen hebben vaak cursussen. Por desnoods uw bestuur op tot groter activiteit! Gelukkig is er naar boven geen leeftijdsgrens bepaald. Als u 60 bent of ouder: geen bezwaar. 2) De bijenteelt in Nederland kan veel beter. Dan zullen de klachten ook afnemen. Een bedrijfstak die kunstmatig in stand moet worden gehouden, kan beter verdwijnen. Zet er uw schouders onder, de bijenteelt behoeft in ons land niet noodlijdend te zijn. Denk aan 1 september. (Daar maken we dan maar weer 10 september van. Secr.)
Tilburg

1) Het lesgeld voor een cursus voor beginners is per persoon f 5,— voor de gehele cursus, voor een cursus voor gevorderden geldt hetzelfde en voor een speciale cursus is het lesgeld slechts f 1,75. Voor méér deelnemers uit één gezin, tegelijk op een cursus aanwezig, bedraagt het lesgeld voor de eerste het volle bedrag, voor de tweede de helft daarvan, voor de derde eenderde deel, enz.

2) De deelnemers moeten bij het begin van de cursus minstens 14 jaar zijn. Van alle deelnemers van 14 tot 18 jaar dient vooraf opgave te worden gedaan aan de consulent met vermelding van naam, adres, beroep en leeftijd. De leerlingen van een cursus voor gevorderden moeten in het bezit zijn van het diploma van een beginnerscursus; voor oudere, ervaren inkers kan hierop een uitzondering worden gemaakt. Deelnemers aan een speciale cursus moeten in het bezit zijn van een diploma van een cursus voor gevorderden.

DE AFREMMEDE WERKING VAN HOGE TEMPERATUUR OP DE ONTWIKKELING VAN NOSEMA

Schulz-Langner, E. Über das Vorkommen hoher Körpertemperaturen bei der Honigbiene mit entwicklungs-hemmender Wirkung auf den Parasiten Nosema apis (Zander). Zeitschrift für Bienenforschung 4 (1958) 4 (-4) 67-86.

Nauwkeurige temperatuurmetingen toonden aan, dat de temperatuur van de individuele bij aanmerkelijk kan stijgen boven de temperatuur van de omgeving. Bij het verrichten van arbeid (vliegen, stertselen), kan de temperatuur in het achterlijf boven 37° C. komen.

Donkere bijen kunnen door zonbestraling ook zeer warm worden.

Daar Lotmar reeds aangetoond heeft, dat de Nosema-parasiet zich bij temperaturen boven 37° C. niet kan ontwikkelen, zijn deze temperaturen van belang bij het onderdrukken van de ziekte.

Ir. J. MOMMERS

Vijftigste Honing- Was- en Bijenmarkt te Eerbeek

Op zaterdag, 27 september, zal de vijftigste markt gehouden worden. Een halve eeuw honing- was- en bijenmarkt. In Eerbeek werd de markt vroeger vaak betiteld als „Bienkarmus.” En dit was het dan ook in zekere zin. Van heinde en ver kwamen dan de inkers in groten getale naar Eerbeek om de honing, de was en de bijenvolken aan de man te brengen. Naast de jaarlijkse kermis was de bijenmarkt één van de feestelijke hoogtenpunten in het rustige platte-landsdorpsleven.

We kunnen ons nog heel goed voor de geest halen hoe de boerenwagens, volbeladen met hoofdzakelijk korven, de grote weide van de fam. van Zadelhoff opreden. In het gebouw „Eerbeeks Belang” stonden de tafels vol met grote schalen waarin stukken korfhoning. Vele landbouwers in en om Eerbeek, hielden bijen, om het niet al te grote inkomen van de zand-bedrijven wat te verhogen.

Dank zij de papierindustrie is Eerbeek een welvarend dorp geworden en hebben vele zoons van de vroegere kleine boerenbedrijfjes een goede plaats gevonden in deze industrie. Door de intrede van de kunstmest en de goede voorlichting zijn grote stukken heide en woeste gronden ontgonnen en omgezet in vruchtbare akkers.

Dit had echter voor de bijenteelt ten gevolge, dat deze langzaam maar zeker meer op de achtergrond geraakte. De honing- was- en bijenmarkt is in Eerbeek echter een begrip geworden en daaraan is het dan ook ongetwijfeld te danken dat deze markt meestal goed slaagt.

De afdeling Eerbeek zal ook dit jaar weer doen wat ze kan om deze traditionele markt te stimuleren en een feestelijk tintje te geven.

Daar we ons financieel niet veel kunnen veroorloven zal het bescheiden zijn, temeer daar we enkele jaren geleden op zo'n grootse wijze het vijftigjarig bestaan van onze afdeling hebben herdacht.

Evenals vorige jaren zouden we de eventuele aanvoorders van honing- of bijenvolken weer willen verzoeken tijdig een berichtje aan de secretaris te doen. Vanaf het verschijnen van het Groentje van september kunnen programma's, tevens reglement voor het deelnemen aan de markt, aangevraagd worden, welke u gratis worden toegezonden.

We heten alle aanvoorders van honing en-of bijenvolken en alle bezoekers van harte welkom in Eerbeek en wensen hun een goede markt.

A. H. VERBEEK, secr. penningm.

Jan Mankesstraat 36,

EERBEEK.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan **Bijenhuis te Wageningen**. Alle vragen worden zo spoedig mogelijk per brief beantwoord en daarna in het **Groentje** gepubliceerd.

Vraag 38.

In de onderbak van een V.S.-kast heb ik een tweede zwerm van een van de beste moertjes (jaar 1957) die ik ooit gehad heb. Daarop ligt een gaasseparator en daarop een 3de (laatste) zwerm van dezelfde moeder. Dit tweetal heb ik al twee maal geholpen met een vol raam broed uit mijn zesramers; elke tweede slechte vliegday krijgen ze wat suiker in de onderste voerbak en er boven op. En de hele zaak groeit als kool. Als er geen ongeluk mee gebeurt heb ik tegen de heidereis twee broedbakken waar de bijen uitpuilen. Wat kan ik dan het beste doen?

- Separator er uit. Honingbak er boven op, boven moerrooster natuurlijk.*
- Separator er uit. Moerrooster er voor in de plaats. Bovenop moerrooster en honingbak.*
- Separator er uit. Moerrooster er voor in de plaats. Daarop honingbak. Daarop weer moerrooster. Daarop tweede volk met bedekking.*

Nog dit: Is het absoluut nodig dat de beide volken elk een eigen ingang houden? P. J. te E.

Verenigen van gesepareerde volken.

In uw geval zou ik de eerste door u aangegeven methode toepassen. Ik zou dan de separator verwijderen, daarvoor in de plaats een krant leggen, waarin met een spijker enige gaatjes zijn geprikt, en daarop zou ik het bovenvolk plaatsen. Hierop komt dan de rooster en een honingbak. Een van de moeren zal bij dit verenigen wel worden afgestoken. Het verenigde volk heeft slechts één vliegopening nodig, nl. die bij de bodemplank. Dit karweitje kunt u het best opknappen tegen de avond; dit ter bevordering van een vreedig verloop. De krant wordt voor het grootste deel door de bijen bij stukjes en beetjes uit het vlieggat gesleept en na een paar dagen kunt u eventuele restanten wegnemen. S.

Vraag 39.

Hoe komt het dat vegers 2 à 3 dagen in een kast met uitgebouwde ramen zitten en er dan steeds weer uitvliegen? Doe ik ze er weer in dan vliegen ze er de volgende dag weer uit terwijl ik geknpte koninginnen heb. Ook trekken er twee koninginnen bij elkaar op in een kast, terwijl er de volgende dag één koningin met bijen uitvliegt en

de volgende dag de andere en dat ze mekaar niet doden. Als ze in de kast zijn voer ik ze bij omdat het slecht weer is. Is er gewin dan doe ik het niet. Kan dit misschien de oorzaak zijn? D. K. te E.

Vegers verlaten nieuwe woning.

De oorzaak van het uittrekken van de zwermen is in uw geval vanuit de verte niet met zekerheid op te geven, omdat alle omstandigheden niet bekend zijn. Waren de aan de zwermen (vegers) gegeven uitgebouwde raten zuiver? Waren de raten misschien met motwerende middelen behandeld en zijn ze vóór het aanbrengen voldoende gelucht? Zo zouden nog tal van vragen kunnen rijzen.

Vóórdat men zwermen in een kast huisvest dient men te zorgen dat de bijenwoning en ook de daarin te plaatsen raten en ramen zuiver en fris zijn. Dat is een eerste vereiste. Ook pas met carbolineum of verf behandelde kasten zijn bij de bijen niet erg in trek.

Voorts mag men een zwerm de eerste 2 dagen niet voeren, ook al is er geen dracht. Pas de derde dag mag een geringe hoeveelheid voedsel (tegen de avond) worden toegediend, maar dan moet ook geregeld met voeren worden doorgegaan zolang er geen dracht is. Voert men te vroeg dan trekt de zwerm er vaak uit en bovendien ontstaat dan gevaar voor roverij. Voert men niet geregeld door; als men hiermede eenmaal begonnen is, dan vliegen de zwermen er wegens voedselgebrek uit en krijgt men zgn. hongerszwermen. S.

Vraag 40.

Dit voorjaar gaf ik 3 zwermrijpe volken mee naar de Flevopolder. Tien dagen later waren er doppen in overvloed. Maar de oude moeren waren er nog. Ik heb toen alle doppen weggesneden.

Elf dagen later waren de volken thuis en de volgende dag heb ik ze nagekeken. Alle volken stonden op een dop. Er waren tekenen dat er enige doppen waren afgebeten. Die ene dop was gesloten en de oude moeder was er nog.

Ik heb toen de oude moeren weggenomen en vliegers gemaakt. Toen ik 8 dagen later keek, zaten de volken weer vol doppen. Later bleek dat die ene dop in een van de volken bedorven was. Kunt u deze problemen voor mij oplossen? A. L. te A.

Zwermproblemen.

U zegt, dat de drie volken reeds „zwermrijp” waren, toen zij naar het koolzaad werden gebracht. Daaruit moet ik opmaken, dat niet iedereen van het begrip „zwermrijp” dezelfde opvatting heeft. In vele gevallen komt de bromzwerm (de eerste zwerm met de oude moeder) er niet af, vóórdat er gesloten doppen zijn, maar hierop kan men niet vertrouwen. Dikwijls toch (vooral bij warm weer en wanneer de volken niet veel ruimte hebben) komt de eerste zwerm reeds wanneer nog geen enkele dop gesloten is, soms zelfs als er maar één of meer doppen met eitjes belegd zijn. Eerst als een volk in zodanige ontwikkelingstoestand verkeert, dat het doppen gaat aanzetten, noemt men het gewoonlijk „zwermrijp”. Dit laatste zal nog niet het geval zijn geweest, toen de volken naar het koolzaad werden gebracht. Dit klopt ook met uw mededeling, dat na 10 dagen de oude moeren nog aanwezig waren, al werden toen doppen in overvloed aangevallen.

U hebt al die doppen verwijderd en dat heeft klaarblijkelijk de zwermrij uitgesteld. Waarschijnlijk hebben de omstandigheden wat meegewerkt: hetzij het inzetten van een zware dracht of daartegenover juist een ander uiterste, nl. invallend guur weer zonder dracht; deze beide uitersten kunnen, naast het verwijderen van de doppen, op de zwermrij remmend hebben gewerkt. Dat er bij alle drie volken nog één gesloten dop aanwezig bleek, is een niet zo buitengewoon verschijnsel; de nadere controle hierop had binnen een week dienen plaats te hebben. Dat de volken weer doppen hebben aangezet nadat u de moeren had verwijderd, is heel normaal; er waren immers volop eitjes en jonge larven aanwezig! Daarom kan men ook nimmer een volk, waarvan men zojuist de moeder heeft verwijderd, aanstonds met een gesloten dop helpen; het zal dan bijna zonder uitzondering toch redellen bouwen. Het geven van een gesloten dop kan slechts succes hebben als er in het volk geen broed meer aanwezig is waarop nog moercellen kunnen worden opgetrokken en reken voor alle zekerheid hiervoor maar een tijdvak van ten minste een week. S.

Vraag 41.

- De fabrieksmethode toegepast bij twee volken, gelukte bij het ene volk uitstekend; bij het tweede werd de bovenbak moerloos en verdween daarvan een zwerm. Wat was hiervan de oorzaak?*
- Ik heb 4 paar spleetopeningen in de separator. Hoe hiermede te handelen bij herhaald aftappen?*
- Waarvoor dient de afsluiting van het gaasraam in de separator. Bij het bedoelde volk, waarbij de fabrieksmethode gelukte, vergat ik deze te sluiten zonder dat enige hinder daarvan werd ondervonden?*

- d. Ik heb, nu de jonge moeder naar beneden is gebracht, een rooster gelegd tussen de beide broedbakken. Is dit wel aan te bevelen of zal dit de zwermrust bevorderen?
- e. Waarvoor is de derde omzetting van de bakken nodig?

J. v. d. S. te B.

Fabrieksmethode.

- a. Kast no. 2 mislukte vermoedelijk doordat u pas de tweede omzetting uitvoerde toen de jonge moeren riepen en daarbij geen gaasraam ging sluiten. Voert u deze omzetting uit 11 à 13 dagen na de eerste splitsing en sluit daarbij het gaasraam, terwijl bovendien de vliegbijen worden afgetapt, dan zal zwermen van het bovenste volk tot grote uitzondering behoren.
- b. Vier paar spleetopeningen biedt de mogelijkheid van 3 keer bijen aftappen, waarbij telkens het aantal vliegopeningen in de honingkamer met een wordt vermeerderd. Bij sterke volken geeft dit geen overwegende bezwaren (anders geen fabrieksmethode). Vreest u roof, sluit dan bij elke aftapping een der vorige geopende spleten. De daarop nog georiënteerde vliegbijen zijn spoedig ingevlogen op de volgende opening. Bij slecht weer en bij het einde van een dracht is vermindering tot een of geen wenselijk te achten.
- c. Sluiting van het gaasraam in het smokkelraam is aan te bevelen in de bruidperiode van de jonge moeder. Het aftappen van bijen is alleen verantwoord bij het geopende gaasraam. Op andere tijden te handelen naar eigen inzichten, met dien verstande, dat geopend gaasraam in de eerste periode van splitsing aan te bevelen is. Immers toch wordt hiermede verkregen dat het bromzwerm wordt verwarmd door de oude stok, hierdoor minder energieverlies heeft en sneller tot ontwikkeling kan komen.
- d. De rooster tussen de beide broedbakken in het onderste volk (honingvolk) is niet aan te bevelen. Jonge moeren zijn over het algemeen minder zwermrustig dan oude moeren, doch door deze rooster wordt de zwermrust sterk bevorderd en tevens de broedaanzet beperkt. Werken met 2 broed en 1 honingkamer, liefst zonder rooster, dan wel rooster onder honingkamer is aan te bevelen.
- Na begin augustus, als zwermrust verdwenen is als ook de legcapaciteit van de moeder sterk afneemt, kan de rooster gelegd worden tussen de beide broedbakken.
- e. De derde omzetting wordt uitgevoerd om de zwermrust in het honingvolk tegen te gaan. Oude moeren vertonen nl. meer neiging tot zwermen dan jonge. Wanneer geen zwermrust aanwezig is zou deze handeling achterwege kunnen blijven. Voer deze handeling nimmer uit anders dan bij dracht en goed vliegweer.

de H.

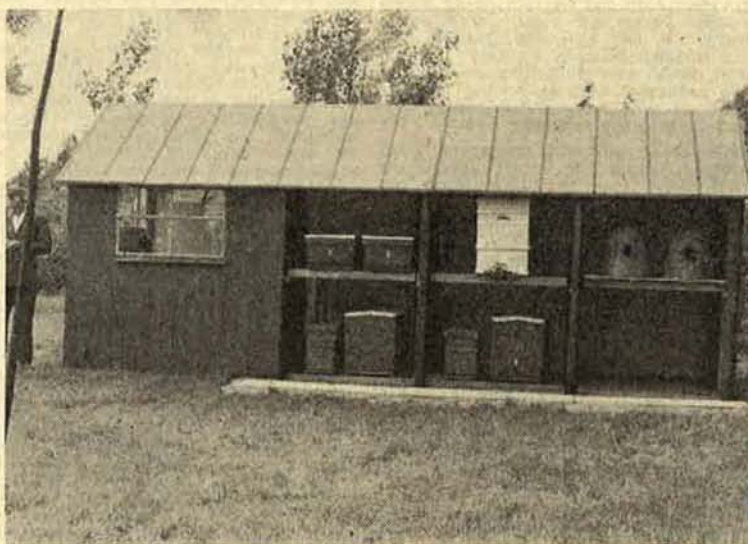

OPENING ONDERWIJSSTAL

AFD. ELST (O.B.)

Op 5 juli werd in een hoek van het grote complex „De Pas” de lesbijenstal van onze afd. Elst O.B. geopend. Aanwezig waren o.a. burgemeester W. M. C. Klijn, wethouder H. Jonker, de directeur van gemeentewerken Van Dam, de heer Peters, voorzitter van afd. Bemmel, de heer Kinkelaar, H.B.-lid voor de Betuwe en de heer Seunzinga uit Wageningen. Ook het hoofd van de school, de heer Doeleman, gaf blijk van zijn belangstelling.

De afdelingsvoorzitter, de heer Oostveen, dankte in zijn rede het gemeentebestuur voor de financiële steun en wees op het belang van de bijen voor de vrijetijdsbesteding en voor de bestuiving van het fruit. Marijke van Belle bood op een keurig kussen de sleutel van de stal aan de burgemeester aan. De burgemeester deed in zijn rede ook het belang van de bijen uitkomen en hij sprak de hoop uit dat vooral veel jongeren hierdoor dichter bij de natuur zouden worden gebracht. De heer Kinkelaar sprak namens het H.B. en tot slot gaf de heer Van Belle bij de observatiekast een interessante uiteenzetting van het bijenleven.

Officiële mede- delingen

NOTULEN ALGEMENE VERGADERING 31 MEI

(vervolg)

SNEEK is akkoord met het beleid van het hoofdbestuur omdat er een mogelijkheid in schuilt de prijs op te voeren. In de Kring Friesland zijn de meningen verdeeld en sommige afdelingen vrezen dat de Nederlandse honing in het gedrang zal komen.

ENSCHDEDE: Wij zijn niet eenstemmig, willen het verschil tussen binnenlandse en buitenlandse honing terdege op het etiket tot uitdrukking brengen.

WAGENINGEN vraagt of de afd. Handel door dit beleid een hogere prijs aan de imkers zal kunnen uitbetalen.

BUNNIK zou zeer teleurgesteld zijn als afd. Handel buitenlandse honing zou gaan verkopen en ziet er voor de imkers geen voordeel in. De imkers moeten zich door de vereniging gesteund voelen.

VAN DEN BERG: De Commissie afd. Handel is van mening, dat onze handelsinstelling te veel aan banden is gelegd. De juistheid van wat wij aan het hoofdbestuur hebben voorgesteld is door de handelsinstelling van onze zuidelijke zusterorganisaties al lang ingezien. Die kan aan haar afnemers een assortiment aanbieden, wij niet. Het resultaat van ons voorstel zal zijn dat er meer binnenlandse honing verkocht wordt en daar kunnen de Nederlandse imkers alleen maar wel bij varen. Niet alleen de zuidelijke bonden, maar ook de particuliere handelaren hebben de juistheid van deze weg al lang ingezien. Uiteraard zal Handel steeds aan Nederlandse honing en aan bokalen de voorkeur geven.

LEIDEN vraagt of uit het etiket zal blijken of het potje binnenlandse of buitenlandse honing bevat.

VINK: Als er buitenlandse honing in 'zit mag er geen Nederlandse honing op staan, dat is in strijd met de wet.

VAN DEN BERG voelt 't meest voor een neutraal etiket, zoals ook Boxtel dat doet.

PATER zal zich uiteraard bij neerleggen als er een besluit in deze richting valt, maar vreest toch dat we niet op de goede weg zijn. Door ons zgn. „onpraktisch idealisme" is het mogelijk geweest dat we ons 60-jarig bestaan vierden! Vraagt in ieder geval een duidelijke aanduiding van de herkomst van de honing op glas of etiket en wil Nederlandse honing uitsluitend in bokalen verkocht zien.

EMMEN staat huiverig tegenover deze maatregel. Vraagt in ieder geval een neutraal etiket voor de buitenlandse honing.

VAN DEN BERG antwoordt dat er op dit ogenblik geen groot verschil is tussen de prijs van de binnen- en de buitenlandse honing en vestigt er de aandacht op dat alle buitenlandse honing niet minderwaardig is aan de Nederlandse. Canadese klaverhoning b.v. is minstens even goed als de onze. Is voor een neutraal etiket.

LAREN wil afd. Handel vrij laten. De heer Pater heeft opmerkingen gemaakt over buitenlandse boter en appels, die we niet graag op onze markt zien, maar wat als het buitenland net zo denkt over b.v. onze eieren? Men moet deze dingen ruim zien en niet onbillijk zijn.

PATER wil een verenigingszaak toch niet gelijkgeschakelen met een partiële handelszaak.

ARNHEM: Afd. Handel zal natuurlijk geen buitenlandse honing verkopen als daar

geen winst op zit en die winst komt indirect de imkers ten goede.

ZEVENAAR ziet in het besluit van het hoofdbestuur een mogelijkheid om de honinghandel te verbeteren en juicht het derhalve toe. De zuidelijke bonden doen hetzelfde al jaren en hoewel hun ledental niet de helft is van het onze is hun honingomzet zeker dubbel zo groot.

VOORZITTER heeft waardering voor het standpunt van de heer Pater, hij heeft zelf ook jarenlang gehuldigd, want deze kwestie speelt al jaren zoals men weet. Hoewel spr. zich heeft laten overtuigen dat zijn mening onjuist was, heeft hij toch waardering voor het democratisch besef dat uit de woorden van de heer Pater spreekt.

Besluit: akkoord met het beleid van het hoofdbestuur. Vervolgens stelt de voorzitter aan de orde het verdere beleid van het hoofdbestuur en de rondvraag.

MEPPEL maakt een opmerking over de prijzen van de Nationale Honingtentoonstelling.

VOORZITTER deelt mede, dat reeds in de geest van Meppel wordt gehandeld. **WARNSVELD** vraagt of het huishoudelijk reglement nog herzien zal worden.

VOORZITTER: Nu de vergadering er klaarblijkelijk mee akkoord gaat dat we de statuten ongewijzigd laten, kunnen we die als basis nemen voor wijzigingen van dat reglement.

ROTTERDAM vraagt wat er gedaan wordt inzake de komkommervestiging.

VINK licht dit toe. De situatie is ongunstiger geworden doordat men in warenhuizen haast het hele jaar komkommers teelt. Spr. hoopt dat het rapport van de ministeriële commissie spoedig verschijnt.

ROTTERDAM vraagt of de komkommerverordeningen niet aanvechtbaar zijn.

VOORZITTER verwacht geen succes van het voordragen ter vernietiging bij de Kroon, er is wat dat betreft voor ons reeds een in ongunstige zin uitgevallen precedent. De mogelijkheid bestaat dat het in Dubbeldam opnieuw geprobeerd wordt.

EMMEN wijst op het gevaar voor het tuinbouwgebied in Z.O. Drente. Wijst op merkwaardige onjuiste meningen die er bij komkommertelers omtrent de bijen heersen, b.v. dat komkommerplanten dood gaan als er bijen in de buurt zijn.

WESTLAND heeft waardering voor het beleid van het hoofdbestuur in deze moeilijke tijd. Acht de toestand echter verontwaardigd, het ware imkersbesef ontbreekt. Dit is een internationaal verschijnsel. Spr. heeft er reeds eerder op aangedrongen dat er studie gemaakt wordt van de betekenis van de bijenteelt, niet alleen wat de economische elementen, maar ook wat het recreatieve element betreft. We worden een land met een sterke industriële inslag en in de woonwijken moest meer aandacht worden besteed aan natuur en landschap, aan bijen en bijenweide. Ook de ruilverkavelingen wijzigen het beeld van het land en ook daar dienen de bijen niet vergeten te worden. Het landbouw-, tuinbouw- en landbouwhuishoudonderwijs zou meer aandacht aan de bijen kunnen besteden, opdat de bijen weer gaan leven voor de agrarische jeugd. De levensgewoonten van de jeugd zijn trouwens geheel anders dan die van de ouderen, ook dat is een probleem op zichzelf. Met de komkommervestiging is niet alleen het Westland, maar de gehele streek ten westen van de lijn Amsterdam-Dordrecht pijnlijk geconfronteerd. Emmen heeft al gewezen op waardenbeelden, die ook in het westen leven. De teelt van platglaskomkommers neemt zichtbaar af, die van kaskomkommers neemt toe en als gevolg daarvan wenst men de bijen praktisch tot oktober te weren. Men moet doordringen worden van de gedachte dat men juist bij warenhuizen zelf niet alleen de bijen maar ook andere insecten met weinig moeite kan weren, de geringe daaraan verbonden kosten moet men in de kostprijs incalculeren. Wat Drente betreft wijst spr. er op dat daar van oudsher bijen zijn geweest en als men er nieuwe teelten als komkommers opzet, moet men naar sprekers rechtsgevoel de rechten van

de gevestigde bijenteelt ontzien of een andere streek zoeken.

VOORZITTER heeft niet veel pessimistische geluiden laten horen in de overtuiging, dat men naar binnen paraat moet zijn om alle tegenslagen op te vangen, maar zijn pessimisme niet te veel naar buiten moet uitdragen. Spr. voelt veel voor een brochure over de economische en recreatieve betekenis van de bijenteelt; de Bedrijfsraad houdt zich reeds met dat onderwerp bezig. Wat Erica betreft: de situatie is ook naar spr. overtuiging daar geheel anders dan in het Westland, het zijn daar gevestigde belangen die mogelijk verdrongen zullen worden. Spr. adviseert om daar de plaatselijke overheid in de arm te nemen teneinde de gevestigde belangen te beschermen.

SNEEK onderschrijft de lof van Westland voor het hoofdbestuur en vraagt naar de statutenwijziging.

VOORZITTER: We zullen het huishoudelijk reglement opnieuw bekijken en de oude statuten als basis nemen.

SNEEK vraagt waarom de werkzaamheden van de Bedrijfsraad, naar hij vernam, niet meer vruchtdragend zijn geweest.

VOORZITTER zet uiteen dat we organisatorisch te veel afhankelijk zijn geweest van de medewerking van één man, die echter beterschap heeft beloofd.

SNEEK vraagt naar de nieuwe film.

VOORZITTER: Er wordt gewerkt aan een draaiboek binnen de mogelijkheden van het bijeengebrachte bedrag.

SNEEK vraagt of er iets te doen is tegen de aanduiding „ruwe honing".

VOORZITTER leest een deel van een artikel van dr. de Boer voor waaruit blijkt dat deze de aanduiding ruwe honing ongeoorloofd vindt. Op basis van de tekst van de wet kan spr. daar niet ten volle achter staan. Dat de mening van dr. de Boer niet algemeen gedeeld wordt blijkt wel uit het feit dat men er niet in geslaagd is proces-verbaal tegen gebruikers van deze aanduiding opge maakt te krijgen. Spr. leest een stukje uit een brief van een afdeling voor, die voorstelt de algemene vergadering eens per twee jaar te houden. Onze agenda van vandaag moge, oppervlakkig beschouwd, niet veel aanleiding geven tot aangenaam conflict, maar de positief gerichte opmerkingen, o.a. van Sneek, lijken vooralsnog een vergadering eens per jaar wel te rechtvaardigen.

DE HEER WIETSMA is pijnlijk getroffen door de opmerking, dat men „in de polders zijn bijen voor 3 kwartjes kan laten doodspuiten."

BEEKBERGEN merkt op dat, als er ongelukken gebeuren, dat zeker niet aan de heer Wietsma ligt, die er met opoffering van veel tijd en moeite toch maar weer in slaagde ruim 60 imkers te waarschuwen voor het dreigende gevaar.

VOORZITTER onderschrijft dit volkomen en brengt de heer Wietsma hulde voor zijn werk in het belang van de imkers.

WESTLAND vraagt of doodspuiten onder de verzekering valt.

VOORZITTER: Neen.

BEEKBERGEN had trouwens al opgemerkt dat de Directie van de polders de imkers alleen toelaat als ze een contract ondertekenen, waarin ze de Directie daarvoor vrijwaren.

LAREN NH vraagt naar de stand van de K.I.

VOORZITTER: Daar wordt dit jaar mee begonnen.

DE HEER VOGELY wekt de afgevaardigden op met hun afdelingen in grote getale naar Valkenburg te komen voor de imkersdag; voor de verstaafwonenden zijn een 15tal logeerplaatsen beschikbaar.

VOORZITTER stelt voor het gebruikelijke telegram aan H. M. de Koningin te zenden. Spr. dankt allen voor hun aanwezigheid, niet alleen de oude getrouwen, waarvoor o.a. ons erelid de heer Jousra, maar ook de jongeren, die onze vereniging verder moeten dragen en er voor moeten zorgen dat zij blijft een vereniging waarvan het de moeite waard is lid te zijn en er constructieve arbeid voor te verrichten.

AFDELINGEN VELUWEZOOM

Zaterdag 26 juli. Stralend zomerweer! De heer A. T. van den Brink geeft op zijn bijenstal bij het Nul in 't Bosch te Bennekom een excursie voor deelnemers uit de omgeving. Onder het genot van een kop thee vertelt de gastheer eerst welke methode hij toepast. De hoofdzaak is zo sterk mogelijke volken in te winteren op geselecteerde raten, welke geen enkele darrecel mogen bevatten. Het doel hiervan is de zwemdrift der volken zolang tegen te gaan dat deze dracht op koolzaad en moerasandjvie kunnen medemaken.

Zodra de volken zijn thuis gehaald wordt geslingerd en worden sterke vegers gemaakt, voorzien van jonge moeren, en op kunststraat. De heer Van den Brink toonde ons de door deze volken onberispelijk uitgebouwde raten. Het onberispelijk uitbouwen wordt volgens de heer Van den Brink bereikt door de kunststraat stevig aan de bovenlat te bevestigen, de draden niet in te smelten, doch de kunststraat los tussen de draden te laten hangen met een vrije ruimte tussen onderlat en onderkant kunststraat. Daarna konden we de theorie op de stand aan de praktijk toetsen. Wat we te zien kregen? Zulver vakwerk van een grootmeester onder de imkers. Alles tiptop in orde, geheel volgens het vastgestelde plan, en honing in overvloed. De kunststraten volledig uitgebouwd, zonder één darrecel! Het bewijs dat de theorie van de gastheer klopt werd geleverd, doch wie zal het kunnen na-doen? Iets te zwakke volken of een minder goede dracht en een minder ervaren imker zijn factoren om de „bedradings-theorie“ volledig te doen mislukken. Maar Van den Brink levert het hem toch maar en bezichtigen van de stand werd tenslotte bewonderd. Met dank voor het genotene en bezield om het ook zo goed te gaan doen keerden we naar huis.

VAN DEN TOP

LOENEN AAN DE VECHT

Hiermede vervullen wij de treurige plicht u in kennis te stellen van het overlijden van ons mede-lid de heer

G. M. BOUW

in de ouderdom van 59 jaar.

In hem verliest onze afdeling een trouw en toegewijd lid, dat wij zeer zullen missen.

Wij zullen hem in dankbare herinnering blijven gedenken.

HET BESTUUR

VERSLAG BIJEN- EN HONINGMARKT TE EPE WOENSDAG 6 AUGUSTUS 1958.

In 't begin leek de markt te mislukken door de regen maar later klaarde het op en tegen 10 uur kon de Secretaris van de Bijen- en Honingmarktcommissie W. Groenewold zijn inleidend woord doen zonder regenjas. Spreker wees op het tekort aan bijen voor bestuiving voor boomgaarden en zaadgewassen en het economisch belang van de bestuiving. Belichtte tevens de nuttige vrijetijdsbesteding van de Bijenteelt. De bijenteelt is een tak van landbouw, aldus spreker, en men is geneigd te denken, gezien de grote sommen geld die daarvoor als subsidie worden verstrekt, dat het met de imkerij dan ook wel goed zit. Niets is minder waar en de imkers worden dan ook helaas stiefmoederlijk bedeed. De suikerprijs is veel te hoog, zo klaagde hij. Een bijzonder woord van welkom richtte spreker aan de Burgemeester van Epe, die dit jaar weer in goede gezondheid in het midden der imkers was. Een welkomstwoord gold ook de jury-leden, de heer H. G. Maagendans uit Arnhem, de heer J. v. Aarst uit Wageningen, de heer R. P. Groenewold uit Wageningen, de heer G. Pannekoek uit Hoen-darlo, de heer H. J. v. Aanholt uit Brum-

Toe, leer mij imkeren...

Tot 18 jaar
halve contributie.

men en de heer J. F. Verhoeven uit Beekbergen en een speciaal woord van dank aan de heer J. v. Aarst voor het vele werk verricht met het vertonen van de bijenfilmen bij de pensioenbedrijven. Dankwoorden werden gericht aan de Fabrieken van v. Ark uit Heerde en Gelria uit Epe voor hun verstrekkings resp. beschuit en boter.

Het openingswoord sprak de Burgemeester Mr. C. N. Renken.

„U houdt mede de goede naam van Epe hoog en toont de vele gasten, waartoe de afd. Epe van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland in staat is. In tegenstelling met andere plaatsen is hier goede belangstelling. De leden van de afd. Epe laten ondanks de vele zorgen het hoofd niet in de schoot hangen, maar hebben de ijver van de diertjes overgenomen.“ Aldus Mr. Renken. Daarna viel de eer te beurt aan de heer T. v. Dam die het hoogst gemiddelde aantal punten behaalde van de inzendingen honing nl. 100 punten om de burgemeester een flacon honing aan te bieden.

Aanvoer.

6 inzenders zonden gezamenlijk in 15 korven en 17 kasten.

12 inzenders zonden gezamenlijk in: 780 fl. zomerhoning, 60 fl. heidehoning, 215 pond zomerraathoning, Totaal: 1055 p. (in 1957 900 p.)

2 inzenders van imkersartikelen t.w. 't Bijenhuis uit Wageningen en H. T. v. Dam uit Jubbega. Verder waren er 2 observatiekasten.

Verkoop en prijzen:

8 korven voor f 14,- tot f 15,- per stuk. (1957 slechts 2 kasten en 2 korven)

525 fl. voorjaar- en zomerhoning voor f 1,50 tot f 1,75 p. fl.

33 fl. heidehoning voor f 2,- tot f 2,25 p. fl.

164 pnd zomerraathoning voor f 2,50 per pnd.

722 pnd totaal bijna 70 pct. van de aanvoer (1957 in totaal 440 pnd)

Reclame:

De afdelingsberichten in het Groentje en 't Bijennieuws hebben weer hun nut bewezen. Vele imkers uit andere plaatsen waren aanwezig. Inzenders uit Apeldoorn, Zutphen, Wijhe enz. Pensionsgasten waren er legio op de markt en dit is niet alleen te danken aan de films die zijn vertoond bij verschillende pensioenbedrijven maar ook doordat de luidsprekers van de geluidsinstallatie ook op de gewone wekelijkse markt waren te horen en waaruit een pakkende reclametekst voor honing ten gehore werd gebracht.

De pers en de radio zijn ook dit jaar ons zeer ter wille geweest. In vele dagbladen hebben berichten en uitvoerige verslagen van onze markt gestaan, terwijl de ra-

dio diezelfde avond nog een reportage uitzond. Ook werd er voor de afd. Epe een nieuw lid ingeschreven.

Verkoop loten:

Bij de vertoning van de films zijn er ruim 100 stuks verkocht. 195 stuks waren er verdeeld onder de leden, ieder lid 5 stuks. In totaal zijn er 600 verkocht e f 0,50. Onze secretaris J. Pruim ontloopte zich weer als een lotenverkoper bij uitstek.

Prijzen vielen op de No's: 10, 11, 38, 66, 78, 84, 136, 145, 169, 193, 197, 202, 209, 218, 225, 239, 255, 256, 260, 265, 271, 273, 275, 290, 297, 298, 303, 308, 311, 317, 318, 328, 330, 344, 347, 361, 367, 379, 416, 419, 421, 442, 479, 492, 507, 508, 511, 542, 546, 547, 554, 558.

Keuring:

De keuring verliep vlot en was voor de opening beëindigd. Betere organisatie was hiervan oorzaak, alsmede door de richtlijnen hiervoor die wij verleden jaar mochten ontvangen van het hoofdbestuurslid de heer H. G. Maagendans. De jury gaf te kennen dat de volken in goede conditie waren. Dat slechts 2 inzendingen honing buiten de prijzen vielen is wel een bewijs dat de kwaliteit prima was.

De prijzen werden als volgt toegekend:

Voor het beste kastvolk: 1e pr. B. Hagedoorn Epe, 2e pr. W. Groenewold, 3e pr. W. Groenewold Epe.

Voor het beste korfvolk: 1e pr. T. de Wilde Oene, 2e pr. G. Gorselink, 3e pr. G. Gorselink Epe.

Klasse I: Vloeibare honing:

1e pr. A. 100 punten: H. T. v. Dam uit Jubbega en D. Jonkman Wijhe.

1e pr. B. 99 punten: R. Riphagen Oene, H. v. Meekeren Epe.

1e pr. C. 98 punten: J. Bonhof Epe, W. Groenewold, Epe, A. J. C. Smit Apeldoorn.

2e pr. 97 punten: G. Gorselink Epe.

3e pr. 96 punten: G. Proper Epe.

Klasse II, Gekristalliseerde Honing:

1e pr. A. 100 punten: H. T. v. Dam uit Jubbega.

1e pr. B. 99 punten: G. Proper uit Epe.

Klasse III, Heidehoning (flacon).

1e pr. A. 100 punten: H. T. v. Dam uit Jubbega.

1e pr. B. 99 punten: R. Riphagen Oene, A. J. C. Smit Apeldoorn, D. Jonkman uit Wijhe.

Klasse IV, Zomerraathoning.

1e pr. B. 99 punten: A. J. C. Smit uit Apeldoorn.

Voor de Commissie:

W. GROENEWOLD Ericaw. 5 Epe

OOGST EN DRACHT

TWENTHE, 18 augustus 1958. — Gelukkig nog wat dracht, maar de oogst is niet veel. Er zullen wel imkers zijn die geogst hebben, want we zien nu, na 14 dagen, al dode volken op de heide. Imkers, geef uw volken toch voldoende voer mee op reis, de hongerdood hebben ze toch niet verdiend!

De kool was voor vele imkers slecht, enkelen hebben nog iets geogst. De zomerdracht was middelmatig en in sommige streken slecht, want de klaver liet op zich wachten en het weer liet ons ook in de steek. Nu nog hoop op de heide; als het weer niet beter wordt dan het in Twenthe is, loopt dit ook op een nietje uit. Maar we hebben al weer plannen voor het volgend jaar en proberen de fouten die we gemaakt hebben te verbeteren.

NIJHUIS.

EGMOND-BINNEN, 18 augustus 1958

Van de zomer 1958 is niet veel goeds te zeggen. De dracht op de zaadklaver in de Wieringermeer viel bitter tegen. Op een enkele warme dag halen de bijen nog wel wat van de weideklaver, die het hier in vochtige zomers

op de zandgrond vrij goed doet. Er moeten dan echter meer zonnige perioden zijn, zoals in 1957. We hebben de volken geregeld moeten voeren om de Koninginnen aan de leg te houden. Verschillende volken ruimden half juli reeds de darren op. Het invoeren van de jonge Koninginnen liet ook veel te wensen over, terwijl er vrij wat roverij werd bedreven ten koste van kleine volkjes.

Een zeer slechte zomer.

A. VAN DEN BERG

SOEST, 18 juli 1958

De zomerdracht hier in Soest is in hoofdzaak linde. Behoudens enige dracht op korenbloem. De linde was prachtig in bloei, doch het weer was niet dat wat voor lindeoogst nodig is en over het algemeen de temp aan de lage kant. Er is hier 6 tot 8 pond honing gewonnen. Het bevruchten der jonge moeren liep zeer uiteen. Bij sommige volken was het prima en vlot. Andere daarentegen niet, vooral in de oude volken. Ook bruidszwermen kwamen veel voor. Bij het verenigen van volken evenals bij het afvliegen der hulpvolken werd geen vechten waargenomen.

G. H. GRIJZE.

EPE, 18 augustus 1958 — Onze bijen op het koolzaad in de Flevopolder bij Kampen waren door de oostenwind, die er de eerste paar dagen was, erg vervlogen. Een van onze imkers, die met zijn bijen aan de ene kant stond, kon de bijen haast niet verwerken. Dus was ook de oogst van het koolzaad erg verschillend, sommigen hadden een opbrengst van 30 tot 40 pond per volk en anderen hadden haast geen honing. De volken hadden zich best ontwikkeld met veel broedaanzet.

Op 2 juni kwamen de volken thuis en midden juni zijn ze naar de moerasandijvie bij Elburg gegaan. Jammer genoeg was dit te laat. De eerste paar dagen hadden we goed weer en de dracht was goed. Daarna werd het koud en nat met weinig zon. Op 5 juli kwamen de volken terug. De honingoogst was niet groot maar deze honing was heel goed en de ontwikkeling van de volken was ook op deze drachtplant heel goed.

Hierna kwamen de linde en de klaver. Ook deze gaven ons nog wat, al was het weer niet best; we kregen wat linde- en klaverhoning.

Nu staan de meeste volken hier op de heide. Sommige al ongeveer 14 dagen en de laatste dagen wordt er met dit mooie weer goed honing gewonnen. Als dit zo mag blijven verwachten we hier een goede heideoogst.

JAC. PRUIM

BESPUITINGSBERICHT

AFDELING EPE, 18 juli 1958 — Met 92 volken naar de Flevopolder geweest bij Roggebotsluis op de kool. Zaterdag 24 mei kool gespoten. Vrijdagavond 23 mei van de heer Wetsma bericht ontvangen. 's Morgens 24 mei om 3 uur uit Epe per auto vertrokken met 4 man. Volken direct gesloten en voorzien van water. (Bus met water, afgesloten met doek omgekeerd op het reisraam). De gehele dag bij de volken geweest tot 's avonds plm. half zeven, met regenachtig weer volken weer losgelaten. GEEN SPUITSCHADE GELEDEN!!! Er waren afdelingen die meenden dat afsluiting niet nodig was, daar zij het twijfelachtig vonden dat hun bijen juist op dat gedeelte zouden vliegen waar gespoten werd. Er werd gespoten langs

de dijk plm. 100 m breed. Dus in de luwte van de dijk. Juist waar de kevers zaten, maar waar ook de kool vanwege de hogere temperatuur in die luwte de meeste nectar gaf. Gevolg dus dat de bijen ook daar juist op aftrokken. We hebben volken gezien van andere afdelingen die niet waren afgesloten, waar de bijen om plm. 4 uur dood op de vliegplank en kruipende er voor lagen.

Men mag de bijen tijdens de besputingen niet aan hun lot overlaten, maar men moet er wat voor over hebben. Berichten zoals uit Hengelo zijn dan ook ongegrond. Wel hebben wij last gehad van vervliegen, oorzaak niet voldoende verspreid geplaatst. Zodoende zijn er leden geweest met weinig en leden met veel honing. Persoonlijk heb ik 30 pond gemiddeld per volk gehad, maar ik houd er rekening mee dat ik onmogelijk geprofiteerd heb van het vervliegen. Plm. 5 juni vertrokken. Geslingerd, 1 week daarna, 12 juni vertrokken met 80 volken naar Elburg op de moerasandijvie. Daardoor waren wij waarschijnlijk 1 week te laat. Wel honing gewonnen, maar bij de meeste niet tot aan verzegelen toe. Dit was wel een goed begin voor de linde. En zodoende kon er met de dracht van de linde er bij weer worden geslingerd.

Overigens is het te overwegen het volgend jaar alleen naar de moerasandijvie te gaan, maar dan op tijd. Extra werkzaamheden tijdens de besputingen zijn dan niet meer aan de orde en misschien wanneer iedere afdeling bij de kool wegbleef gaat de Directie van de Zuiderzeewerken de bestuiving door de bijen meer waarderen en mogelijk negen zijn huur te betalen gelijk de fruittelers.

W. GROENEWOLD

SPEURBIJTJES

- TE KOOP AANGEBODEN: 2 nieuwe Simplex bijenkasten, ongebruikt, t.e.a.b. Te bevragen bij L. Koeman, Eemnesserweg 66, Huizen (N.H.)
- TE KOOP: een Simplexkast met sterk bijenvolk en een onbevolkte zesraamskast. Adres: S. J. Gerritsen, Nolensstraat 39b, Rotterdam.
- TE KOOP: enige bijenvolken met of zonder kasten, 2 st. 12-raamskasten, Simplexmaat. F. Postman, v. Diggelenstr. 36, Emmeloord.
- TE KOOP AANGEBODEN: 2 goede bijenvolken in beste kasten, 4 kasten en imkersartikelen. Randenbroekerweg 37, Amersfoort.
- TE KOOP: zes kasten met bijen bij M. Bruinsma, Thamerweg 32, Uithoorn.
- TE KOOP: ABC & XYZ OF BEE CULTURE halve prijs, nieuw. Jékavé, Bijenhuis, Wageningen.
- IMKERS, een groot aantal artikelen moet weg tegen gereduceerde prijzen. Bel op 71460 Meijer 'A'dam. Tien jaar zelfstandige verkoop.
- TE KOOP: eenvoudig paviljoen m. zware houten stelling en stenen vloer, open loods m. gegolfd zinken platen dak, partij boogkorven v. 12- en 16 b. met stromat en afscheidplank, enige kasten, 100 vlieggatkanalen m. vlieggatshuif v. boogkorven, 60 gebruikte touwen binddoeken v. 12- en 16 b., 4 koninginnettelkastjes m. 3 ramen, 4 ijzeren vlechtvormen v. 5-, 9-, 12- en 16- b., ratenast, vlechttafel om stroranden te vlechten en ijzeren vlechtvorm om stromatten te maken. „BEIL'S BIJENPARK H. A. Beil", Burgum. Weertsstraat 134, Arnhem.
- W. VAN 'T LAND koopt à contant ruwe, zuivere was en ruwe honing tegen de hoogste prijs. W. v. 't Land, Honing- en Was-Zemerij, Tel. 607, Barneveld.
- GEVRAAGD: uitgebouwde broedkamerramen en honingkamer-ramen. Gaarne spoed. M. J. Vriends, Cranendonck B 134e, Maarheze.
- GEVRAAGD: Alle soorten inlandse bijenhoning, ruwe en zuivere bijenwas. TE KOOP: W.B.C. en Simplexbijenkasten met of zonder volk. Honing- en Waszemerij „ARKADIA" annex Chemische en Kaarsenindustrie Lochem, tel. 06730-1827.
- TE KOOP AANGEBODEN tegen half september a.s.: kale volken en volken op ramen. P. Hartkamp, Parallelweg 29, Rheden.
- TE KOOP: 5 zeer zwaar bevolkte bijenkasten, geheel compleet. A. Kapma, Oosterweg 47, Haren (Gr.)
- WIE HELPT ONS AAN de volgende groentjes: 1898-1906, 1909-1920 - 1922 - 1925 no. 4 - 1926 nos. 4, 7, 9 - 1931 nos. 1-9, 11, 12 - 1933 nos. 5-12 - 1934 nos. 4-12 - 1937 no. 12 - 1938 nos. 6, 9 - 1940-1945 - 1946 nos. 2-12 - 1947 nos. 2-12 - 1948 nos. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 - 1949 no. 4. BEE RESEARCH ASSOCIATION, Woodside House, Chalfont Heights, Gerrards Cross, Bucks, Engeland.
- TE KOOP GEVRAAGD: kale Volken met de Wicht en de naaste prijs. Adres: J. Schellingerhout, Stichtse Meije 25, Post Bodegraven.

- TE KOOP: Iemenschoer met 3 bev. en 3 onbev. Simplex-kasten, alle met br. en h. ramen. Verder korf, schepk., bijenkappen, handschoenen, reisr. gemont. bijenuitlaat, bijensulker. Prachtkans voor beginnende imker. Alleen in zijn geheel te koop. Geen correspon. Prijs f 100. H. D. Altena, Daldensestraat 388, Hengelo (O.)
- TE KOOP AANGEBODEN: Koolzaad-, klaver- en boekweit-honing. GEVRAAGD: Raathoning en heidehoning. Bijenstand „De Bijenkorf", Faas Ellaslaan 10, Baarn.
- TE KOOP GEVRAAGD: 3-raams honingslinger, moet in goede staat zijn. Brieven aan E. v. d. Woude, Meeuwstraat 38, Wieringerwerf.

BIJENSTAND DE KOERSHOF

koopt 1e kwaliteit

SLINGER- en RAATHONING voor hoge prijs.

Schrijf eens aan

Bijenstand DE KOERSHOF
DIEPENVEEN

Wij vragen te koop:

ieder kwantum
zomer- en heidehoning
tegen goede prijs.

Aanbiedingen aan: BIJENSTAND

H. T. VAN DAM & ZN.
te Jubbega — Telefoon 05165-382

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 846801.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijen-teeltconsulenten.